

It undelivered returns for
"GLASILO K. S. K.
JEDNOTE"
1004 N. Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Return Postage Guaranteed.
The largest Slovenian
Weekly in the United
States of America.
Issued every
Wednesday
Subscription rate:
For members yearly...\$1.20
For non members...\$2.00
Foreign Countries...\$3.00
Telephone 1048

GLASILO K. S. K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter December 9, 1920, at the Post Office at Joliet, Illinois, Under the Act of August 24, 1912

Največji slovenski tednik
v Združenih državah.
Izhaja vsake srede.
Naročnine:
Za člana, na leto\$1.20
Za nečlane\$2.00
Za izposojnino\$3.00
NASLOV
uredništva in upravitelja je:
1004 N. Chicago Street,
Joliet, Ill.
Telefon: 1048

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON MAY 22, 1918.

Štev. 42. — No. 42.

JOLIET, ILL., 19. OKTOBRA, (OCTOBER) 1921.

Leto VII. Volume VII.

SENATOR KNOX UMRL.

Washington, D. C., 12. okt. — Danes na večer ob pol 6. uri je na svojem domu nanaglomoma umrl zvezni senator Philander C. Knox iz Pennsylvanije in bivši državni tajnik za časa predsednika Tafta; zadela ga je srčna kap da je bil v 15 minutah mrtev.

Pokojnik se je še le preteče ni teden s svojo ženo iz Evrope vrnil, kjer se je mudil na kratkem obisku.

Takoj po njegovi smrti so obvestili preds. Hardinga, vrhovn. zveznega sodnika Tafta, republ. senatorja Lodge iz Mass. in Penrose iz Penna. Nepričakovana vest o smrti uglednega senatorja Knoxa je vse mesto Washington, tako tudi ameriško politično javnost globoko potrla, ker je bil Knox izoboren državnik. Poleg urada državnega tajnika pod Taftom, je bil pokojnik tudi dva termina generalni pravdnik Združenih držav in sicer pod predsednikom McKinley-em in Rooseveltom.

† POK. SEN. PH. S. KNOX.

Pok. senator Knox je bil rojen v Pittsburghu, Pa. in star 68 let. Zapušča ženo, 3 sine in 1 hčer. Pokopali ga bodo v Valley Forge, Pa., kjer ima svojo viljo.

Zadnji čas se je baš senator Knox zelo trudil za sklenitev miru z Nemčijo in Avstrijo, kajti tozadevno mirovno resolucijo je on sestavil. Njegovo ime bo ostalo med ameriškinimi republikanci v trajnem spominu.

Priseljevanje bo ustavljeno.

Washington, D. C., 1. okt. — Senator Harris iz Georgije je danes v zbornici predložil svojo skupno resolucijo, da naj se vse priseljevanje inozemcev v Združene države začasno do cel. ustavi. Ta prepoved naj bi ostal v veljavi toliko časa, dokler se delavske razmere v deželi izboljšajo.

Velike nemške kolonije v Mehiki.

Mexico City, Mehika. — Znamo nemški industrijski kralj Hugo Stinnes je po svojem zastopniku Louis Hellerju v Mehiki kupil velikanski kompleks zemlje za znesek 20 milijonov dolarjev; označeno ozemlje je določeno za kolonijo nemških izseljencev.

Pred veliko stavko železničarjev.

Chicago, Ill., 18. okt. — Eksekutivni odbor organiziranih železničarjev je dne 14. t. m. poslal vsem svojim podrejenim postarjam širom držav dolgo okrožnico s pozivom, da naj se železničarji pripravijo na generalno stavko, pričeni dne 30. oktobra ob 6. uri zjutraj. Ta poziv se ozira na 2 milijona organiziranih železničarjev; poleg tega pa še na nadaljnjih 8 milijonov delavcev raznih kategorij, ki bi bili vsled te stavke prizadeti.

Stavka je napovedana vsled tega, ker hočejo železniške družbe svojim uslužbencem nekaj plače utrgati; železničarji se pa temu odločno vpirajo vsled česar postaja položaj vedno bolj in bolj kritičen.

V svrhu morebitne odstranitve stavke in važnih pogajanj z železniškimi družbami, se bo v nedeljo dne 16. t. m. v Chicagu sešlo nad 200 predsednikov raznih železničarskih uni.

Washington, D. C. 17. okt. — Med Meddržavno trgovsko komisijo in voditelji organiziranih železničarjev se vrše pogajanja za morebitno odstranitev preteče generalne stavke. To kritično zadevo se je izročilo v presojo tudi predsedniku Hardingu in generalnemu pravdniku Daugherty-u. Vsekako se bo glede te zadeve zavzela tudi senatska zbornica. Skušalo se bo ukreniti vsemogoče korake, da se to stavko prepreči.

Cleveland, Ohio. 17. okt. — W. S. Stone, predsednik unije vlakovodij in kurjačev je podal o preteči generalni stavki železničarjev sledečo izjavo: "Stavko lahko uravnajo železniške družbe, ali pa lahko isto prepreči vlada, s tem, da vlada sama v svoje roke prevzame vse železnice."

Vzrok nameravane stavke je pripisovati dejstvu, ker so železniške družbe sklenile ponovno znižanje plač za 10 odst.; šele 1. julija t. l. so svojim uslužbencem odvzele 12 odst. mezde; kar bi v par mesecih tvorilo 22 odst. znižanje.

Italijanski delegatje washingtonske konference.

Rim. — Povodom razoroževalne konference, vršee se dne 11. nov. v Washingtonu bodo Italijo zastopali sledeči delegatje: Prof. Luigi Luzzatti, bivši ministr. preds. in finančni ministr.; senator Schenzer, državni poslanec Meda, načelnik katoliške stranke in finančni ministr. bivšega Giolittijevega kabineta; dalje italijanski poslanik v Washingtonu Rolando Ricci in vrhovni poveljnik italijanske armade general Armando Diaz.

Največja vas na svetu postane mesto.

Detroit, Mich. — Dne 10. okt. t. l. se je vršilo v bližnji naselbini Hamtramck splošno glasovanje glede inkorporacije iste v mesto. Hamtramck je bila dosedaj največja samostojna vas na svetu s petdeset tisoč prebivalci.

Predpriprave za pokop nepoznanega amer. junaka.

Washington, D. C. 17. okt. — Vojni department je naročil generalu H. T. Allen-u, ki se sedaj mudi v Koblencau, da naj sam in osebno izbere truplo nepoznanega ameriškega vojaka, ki bo dne 11. novembra t. l. z velikimi svečanostmi pokopan na Arlington narodnem pokopališču blizu Washingtona.

Truplo tega nepoznanega junaka bodo izbrali na pokopališču v Chalonsu sur Marne, v Franciji; od tam bo prepeljana v Havre, v spremstvu posebne častne straže bivših ameriških častnikov, ki so se udeležili svetovne vojne. Nosilo ga bo pa šest prostakov, tudi bivših vojakov.

General Allen bo spremljal truplo do Havre. Posebni vlak s truplom nepoznanega junaka bo zapustil Chalons dne 24. oktobra. V Havre bo francoski predsednik položil na krsto visoko odlikovanje, ali red častne legije, nakar bodo krsto prenesli na ameriško bojno ladjo "Olympia", ki bo proti New Yorku odplula dne 25. oktobra.

Za časten sprejem tega nepoznanega ameriškega junaka se delajo v New Yorku in Washingtonu že sedaj velike predpriprave; v obče je soditi, da na tako slovesen način ni bil še nikdo v Združenih državah pokopan.

Država bo plačala pogrebne stroške nepoznanega vojaka.

Washington, D. C. — Hišni odsek kongresne zbornice je odobril proračunski načrt, da naj se dovoli \$50,000 iz državne blagajne za pokritje pogrebni stroškov nepoznanega ameriškega vojaka, ki bo na zelo slovesen način pokopan dne 11. nov. na Arlington pokopališču.

Oče 32 otrok!

V Savannah, Ga., živi železniški čuvaj A. L. Burgess, rod. naj se zamorec, ki se lahko ponaša, da je bil že 32krat oče; 6 otrok mu je umrlo, tako, da jih danes živi še 26.

Ta srečni oče je bil trikrat oženjen. V zakonu so ga žene obdarovale sedemkrat z dvojčki, dvakrat pa s trojčki. Ko sta se narodila zadnja dvojčka, že za ista ni mogel izbrati primernih imen, ampak je z dovoljenjem žene izbero imen preložil na poznejši čas; do tedaj je pa otroka klical s številko. Zdaj, ko že hodita tudi zadnja dvojčka v šolo, sta si sama izbrala ime "Willie" in "Sallie", daširavno imajo pri Burgessovih že od prej dva otroka z enakimi imeni.

Najdba ogromnih skladov železne rude.

Edmonton, Alta (Kanada). — Tukajšnji listi poročajo, da so prospektorji te dni ob obrežju jezera Athabasca našli celo dolino skoro čiste železne rude.

Ko so rudo preskušali, se je pronašlo, da vsebuje 64.36 železa; skupna množina te rude znaša nad 150 milijonov ton; nad 5 milijonov ton se je bo lahko kar v kosih naložilo, ker se nahaja na površju.

Prvi predsedniški kandidat za 1. 1924.

Minuli teden je v čikaškem Iroquis klubu Dr. Jenkins iz Kansas City, Kans., v svojem govoru priporočal Viljem g. McAdoo-ja, zeta bivšega predsednika Wilsona in bivšega državnega zakladničarja za demokratskega predsedniškega kandidata pri prihodnjih glavnih volitvah 1. 1924. V svojem govoru ga je imenoval "mladega panterja" demokracije.

Kakor znano, je Dr. Jenkins McAdoo-ja tudi lansko leto na narodni konvenciji demokratov v San Francisco za kandidata priporočal, toda brez uspeha.

Najstariši veteran civilne vojne.

V Petersburgu, Va., je dne 6. oktobra t. l. obhajal Josip S. Langford svoj 102. rojstni dan. Langford, ki je najstarejši veteran civilne vojne, je leta nazaj služil v južni armadi kot konfederatevec, kamor se je prijavil že kot 41. letni mož. Vdeležil se je med drugim tudi znane bitke pri Crater, o kateri rad pripoveduje svoje doživljanje.

Mr Langford je še tako čil in trden, da hodi brez palice okoli, včasih tudi po celo miljo daleč. Živi pri svoji hčeri v Chesterfield okraju. Na njegov zadnji rojstni dan mu je čestitalo petnajst pravnukov in 45 prapravnukov.

Orjaški top.

V Aberdeen, Md. se bodo te dni vršile prve poskusne strelne vaje z največjim ameriškim obrežnim topom ki je že na svojem mestu. Iz tega topa bo mogoče izstreliti 16 palcev debelo kroglo v daljavo 35 milj; topniška krogla je pa težka 2400 funtov, ali 1 tono in 400 funtov.

Poštni uradi posredovalnice za službe.

Dne 10. okt. je v Washingtonu kongresnik Moore iz Illinoisa predložil svoj zakonski načrt da naj se s posredovanjem vseh 60,000 poštinih uradov širom držav skuša dobiti kako delo za bive ameriške vojake. V to svrhu naj bi se brezposelni veterani registrirali na svojem pristojnem poštnem uradu; poštarji in pismonoše naj bi pa zanje skušali dobiti kako primerno službo.

Intimna prijateljica pok. cesarja Franc Josipa pride v Ameriko.

Iz Pariza se poroča, da se bo začetkom januarja prihodnje leta v Ameriko napotila nekdanja krasotica in gledališka igralka gospa Schratt, rod. Dunajčanka.

Gospa Schratt, ki je sedaj že 65 let stara je pred leti nazaj na avstrijskem dvoru igrala veliko ulogo, ker je bila intimna prijateljica (ljubica) pok. avstrijskega cesarja Franc Josipa. Zdaj piše spominsko knjigo, oziroma dnevnik preživelih let svoje mladosti, v katerem je označenih dosti skrivnostnih dogodkov z nekdanje avstrijskega dvora.

VOLITEV LJUBLJANSKEGA ŽUPANA.

Ljubljanski "Novi Čas" poroča:

Dne 28. sept. se je po dolgih mesecih čakanja vršila nova volitev župana. Obč. svetnik ravatelj Jeglič je kot najstarejši otvoril sejo s kratkim nagovorom, nakar je prečital dopis dež. vlade o razveljavljenih mandatih 6 komunističnih obč. setovalcev ter dopis, v katerem se naznanja, da osrednja vlada ni potrdila izvolitve g. Peska. Nato naznani, da je g. Pesek odložil mandat kot obč. Odstop sprejme seja na znanje. Mesto g. Peska je navzoč g. Zorko (NSS).

Izjava klubov opozicije.

K besedi se je prijavil g. obč. svetnik Kocmur, ki je podal naslednjo izjavo:

"Stoječ neomajno na stališču občinske avtonomije, protestirajo klubi občinskih setovalcev SLS, NSS in JSDS proti kršitvi občinskega reda za Slovenijo, ker se je današnja županska volitev odredila proti določili parag. 8. o. v. r. za Slovenijo.

Da pa vendar že enkrat omogočimo redno poslovanje v mestni občini ter tako preprečimo še nadaljnjo gospodarsko škodo, ki jo dosedanjí položaj povzroča mestu in prebivalstvu, izjavljamo, da se današnje županske volitve udeležimo, odklanjamo pa vsako odgovornost za očitno kršitev zakona, ki se je zgodila z odreditvijo današnje seje.

Dalje izjavljamo, da ne prevzamemo nobene odgovornosti za vso škodo, katere se je zgodila v mestnem gospodarstvu na račun ljudskega prebivalstva v tej dobi, ko je na mesto od ljudstva izvoljenega župana gospodaril po nalogu vlade mestni uradnik sam."

Volitev župana.

Takoj nato se je pričela volitev. Oddanih je bilo 42 glasov s sledečim izidom: Dr. Tone Jamar (NSS) 22 glasov, dr. Karel Triller (JDS) 18 glasov, 2 glasovnici sta bili prazni.

G. ravatelj Jeglič konstatira, da je g. dr. Jamar z absolutno večino izvoljen za župana ter ga vpraša, če sprejme.

G. dr. Jamar izjavi nato: "Večini občinskega sveta se zahvaljujem na izvolitvi za župana. S tem se je izrekla tudi zaupnica NSS. Izjavljam pa, da ne sprejemam izvolitve."

G. predsednik Jeglič je nato odredil novo volitev, ki je izpadla sledeče: dr. Ljudevit Perič (soc. dem.) 21 glasov, dr. Triller 18 glasov, 2 glasovnici prazni, ena se je glasila na g. Jegliča. Ker ni nihče dobil absolutne večine, je bilo treba ponovne volitve, pri kateri je bilo zopet oddanih 42 glasov. Od teh je dobil dr. Perič 23 glasov, dr. Triller 19 glasov.

G. predsednik Jeglič ugotovi, da je dr. Perič z absolutno večino glasov izvoljen za župana.

Na tozadevno vprašanje izjavi dr. Perič, da sprejme izvolitev ter se zahvali za zaupanje. Obenem izjavlja, da kot no-

voizvoljeni župan odlaga mesto podžupana.

Volitev podžupana.

Obč. svetnik Fr. Kremžar (SLS) predlaga, naj bi se takoj vršila volitev podžupana, da more obč. svet v interesu ljubljanskega mesta in mestnega prebivalstva takoj pričeti z delom, ko bo novi župan potrjen.

Obč. svetnik dr. Ravnihar (JDS) izjavlja v imenu svoje stranke, da nima nič proti temu, da se tudi volitev podžupana takoj izvrši.

G. predsednik Jeglič odredi nato volitev podžupana.

Pri volitvi je bilo oddanih 42 glasov. Dobil je učitelj Josip Ambrožič (NSS) 22 glasov, Rупnik 1 glas, praznih glasovnic je bilo 19.

G. predsednik Jeglič ngotovi, da je z absolutno večino izvoljen za podžupana g. Josip Ambrožič, ki izjavi, da izvolitev sprejme.

Nato je bila seja zaključena.

Opomba uredništva "Glasi-la." Novi, ali sedanji ljubljanski župan, dr. L. Perič, je nekaterim ameriškim Slovincem znan, ker se je lansko leto mudil v Ameriki s svojim tovaršem Svetkom kot delegat neke konference v Washingtonu. Njegova misija tukaj v Ameriki ni bila zaman, kajti ob svojem povratku v staro domovino je s sabo nesel ček za \$ 10,000.00 katerega mu je izročilo Jugosl. Republ. Združenje za nakup Blaznikove tiskarne v Ljubljani.

Francoski maršal Foch obišče Ameriko.

Washington, D. C. — Posebni sprejemni odbor Ameriške legije je izdelal svoj načrt glede potovanja in obiska maršala Focha, ki prispe dne 26. t. m. v New York.

Maršal Foch bo prvi dan po svojem prihodu častni gost mesta New York, zatem se pa odpelje v Washington, da pozdravi predsednika Hardinga in razne člane kabineta.

Dne 30. oktobra se bo maršal Foch mudil v Kansas City, Kans., kjer bo prisostvoval tvoritvi konvencije Ameriške Legije dne 1. nov. Pri tej priliki bo tudi govoril pri odkritju vojnega spomenika v Kansas City. Od tam dalje bo Foch obiskal mesto St. Louis, Mo., dne 3. novembra; Indianapolis, Ind., 4. nov.; Chicago dne 5. nov.; Detroit dne 7. novembra, Cleveland, O., dne 9. nov. in Pittsburgh, Pa., dne 10. nov. Dne 11. nov. na dan tretje obletnice premirja se bo Foch vdeležil slovesnega pogreba nekdanjega ameriškega vojaka, ki bo položen k večnemu počitku na Arlington narodnem pokopališču. Tega pogreba se bodo tudi vdeležili sledeči generali zavezniških držav: angleški admiral Beatty; italijanski general Diaz in belgijski general Jaque. Kot častni spremljevalci in priobčnik bo maršalu Fochu pridružen amer. general Pershing in nekaj višjih uradnikov Ameriške legije.

Društvena naznanila in dopisi

Društvo sv. Cir. in Met. št. 101
Lorain, Ohio.

Opozorjam one člane našega društva, ki so že pozabili, ali se nečejo spomniti, da je ena sama prva nedelja v mesecu, ko se vrši redna seja našega društva. Kaj ima vsak član storiti, to bi moral vsakdo vedeti, da poravnava svoj družbeni dolg (assessment).

Zatorej opozorjam člane, ki manj, ali že več dolgujejo na assessmentu, da poravnajo svoj dolg do prihodnje mesečne seje. Onega, katerim ne pripuščajo slabe razmere pa prosim, da naj pride sami na prihodnjo sejo in se naj sam opraviči, drugače se bo od zdaj naprej strogo po družtvenih pravilih postopalo.

Se enkrat prosim člane, da naj to objavo dobro prečitajo, da ne bo potem vsa krivda letela na tajnika, kakor je to že navada.

S sobratstvim pozdravom
Louis Kojar, tajnik
1665 E. 33 St.

Društvo Sv. Genovefe št. 108,
Joliet, Ill.

Kakor že vsem cenj. članom znano, bomo priredile povodom petnajstletnice društvene obstanka, v soboto, 5. nov. jubilejni ples v "Slovenija" dvorani na 803 N. Chicago St. Vstopnina znaša 35c. Sviral bo Sweet-ova orkester godba.

Tikete ima društvena tajnica na razpolago. Jaz ujudno prosim vse cenj. sestre, da bi se malo potrudile pri prodaji tiketov. Kateri le mogoče naj se pri tajnici zgledajo, pa bo vstopnice dobila. Vstopnice.

Dalje omenjam, da bomo imele na tem plesu srečkanje raznih dobrot. Prosila bi vas zopet, ako bi hotele kaj v to svrhu darovati in prinesiti na predan veselice na dom naše tajnice. Dobrodošle so tudi razne jestvine (potice, pecivo, kranjske klobase, sadje itd.) Vse to se hvaležno sprejme, ker bomo rabile tudi za prigrizek za cenj. goste.

Ker bo to prva plesna veselica v "Slovenija" dvorani in prva zabava to sezono, pričakujemo od strani cenj. slovenskega občinstva v Jolietu mnogobrojne udeležbe. Osebito pa rabimo na našo jubilejno veselico vsa cenj. sobratstva društva iz Joliet in Rockdale. Na veselo svidenje dne 5. novembra zvečer v "Slovenija" dvorani!

S sosestrskim pozdravom
Jean Tezak, predsednica.

Društvo sv. Družine št. 136,
Willard, Wis.

Članom društva sv. Družine št. 136 se naznanja da se bodo naše društvene seje zanaprej vršile v pritličju župnišča inicer vsako prvo nedeljo v mesecu po prvi sv. maši.

Člani, bliža se konec leta; roseni ste da kateri dolguje na assessmentu, da dolg poravnava, li se pa naj opraviči.

S pozdravom.

Ludvig Perušek, tajnik.

Pittsburgh, Pa.

enjeni sobrat urednik: Brzjavim potom se Vam sporočilo o izgubi nam pribljenega sobrata in glavne odbornika K. S. K. J. g. Jurij Flajnika, kateremu je neizprosna smrt pretrgala nit življenja v sredo dne 28. septembra ob 4. uri popoldne.

Ta žalostna novica se je kar blisk raznesla po vsej tujini naselbini tako, da druga ni bilo slišati po ulicah starostnikov, kakor te le be-de: "Ali si slišal (slišala), je Mr. Flajnik umrl?" tako, ku-

da v teku ene ure je bilo vsem naznanjeno in vsa naselbina je bila z žalostjo obdana.

"Torej je naš Flajnik umrl! Ločil se je za vedno od nas Bog mu daj večni mir bil je dober mož, zatorej ga bomo težko pozabili."—Take in enake besede je bilo slišati med sosedi, ko so eden drugemu naznanjali prerano smrt pokojnega Jurij Flajnika.

In to je res, težko ga bode pozabiti, ne le pri družini, ampak povsod, kjer je on sodeloval, bodisi v društvenih, Jednotinih ali cerkvenih krogih, ga bomo pogrešali.

Pokojni Jurij Flajnik je bil eden izmed najprvih slovenskih naseljencev v Pittsburgh-u. V to deželo je prišel pred 34 leti iz vasi Hrast pri Vinici. Kot 17 letni mladenič je bil izpostavljen vsem nevarnostim težkih del, zlasti med tujim narodom in jezikom; toda vse težave je premagal. Ves čas svojega bivanja v tej deželi je ostal zvest veri in svojemu narodu.

Kot prvi naseljenec je bil pokojnik voditelj, pozneje došlih rojakov. Da je vodil svoj narod po pravi poti nam pričajo številna društva, z katoliškimi načeli, slovenska župnija in druga podjetja.

Za našo K. S. K. J. je ranjki veliko storil. Drugo najstarejše društvo Sv. Roka št. 15, v Pittsburgh-u, katerega je bil on ustanovitelj je najprvo pristopilo pod okrilje, takrat še majhne in šibke organizacije K. S. K. J. Ko so člani prvega najstarejšega društva, katero je imelo namen tvoriti lastno Jednoto izvedeli, da je pristopilo novo društvo pod K. S. K. Jednoto, so tudi oni vložili prošnjo za sprejem. Tako so se ustanovljala društva v Pittsburghu in okolici eno za drugim ter pristopala pod varstvo naše, danes že velike in močne organizacije K. S. K. J.

Ranjki Jurij Flajnik ni deloval za napredek K. S. K. J. le pri svojem društvu, ampak pri vseh tukajšnjih društvih. Kadar je katero društvo priredilo veselico, ali kaj slinčnega, se je vsakokrat odzval povabilu, ter nastopal kot govornik; izpodbujal je rojake kateri se niso člani K. S. K. J., da pristopijo k enemu, ali drugemu društvu te Jednote. Povsod, koder je on govoril, je imela naša Jednota lep uspeh. S smrtjo pokojnega sobrata Flajnika, je naša Jednota izgubila enega izmed najbolj vnetih delavcev iz svoje srede.

Kakor pri podpornih društvih in Jednoti, tako tudi pri slovenski cerkvi ga bomo pogrešali, ker pokojnik je bil eden izmed majhnega števila rojakov, kateri so začeli graditi slovensko cerkev v Pittsburgh-u Pa.

Od ustanovitve župnije je bil pokojnik njen odbornik. Ves ta čas je neumorno deloval za napredek župnije. Ker je bila slovenska naselbina ob času ustanovitve še majhna, so bili dohodki za cerkev tudi bolj piči. Duhovnikov ni bilo moči dobiti vseh slabih finančnih pofari; če je kateri prišel, se je tudi v kratkem poslovil. Kakšne težkoče imajo v takih slučajih cerkveni možje, vedo povdati le oni, kateri opravljajo take službe. Ranjki Flajnik je tudi te težave s svojimi tovariši prestopal, da si ne lahko, ker vsak izmed teh je moral poseči globoko v žep, da se je zbral potrebni denar za vzdrževanje cerkve.

"Vsa dobra dela, katere je storil za vero in narod so vknjižena pri Vsegačnem Sodniku, torej njegov račun bode la-

hek pred stvarnikom". Tako se ne izražati naš č. g. župnik, v poslovnem nagovoru pri pokopavalni krsti.

Ko so truplo pokojnega sobrata Flajnika položili v prečni grob, je začel svoj govor sobrat John Mravintz II. glavni podpredsednik K. S. K. J. Govor se je nanašal na ona dela, katere je ranjki sobrat storil za svoje rojake v Ameriki in stari domovini. Sobrat Mravintz naznanja množico, da je sprejel brzjav iz glavnega urada K. S. K. J. v katerem izražajo glavni odborniki svoje globoko sožalje nad izgubo za Jednoto tako vnetega delavca in sotrudnika Jurij Flajnika.

"Ta venci katerega ste videli ob njegovi krsti v hiši žalosti, in katerega položimo tukaj na pokopnikov grob je dar K. S. K. J. v priznanje vestnega in točnega poslovanja svojih dolžnostih napram K. S. K. J.

Kakor znano, bil je naš nepozabni sobrat Jurij Flajnik glavni odbornik K. S. K. J. celih 10 let. Njegova naloga je bila reševati vse sporne zadeve pri bratskih društvih naše Jednote, kar ni jako prijetno delo. On je moral s svojima dvema tovarišema odločiti kedo je kriv? Mnogo noči ni spal, ker stvari prilajajoče njemu v razsodbo, so bile večkrat nepopolne, da se ni mogel izreči za eno niti za drugo stranko. V takih slučajih ni bilo mogoče zadovoljiti obeh strank, in oni, kateri so bili spoznani krivim, so sumili porotni odbor, da ne določa prav. Ker je naš sobrat Flajnik po svoji najboljši previdnosti opravljal to težavno delo, bi jaz, kot njegov sotrudnik prosil vse one, kateri imajo kako mržnjo do sedaj mrtvega sobrata Flajnika, glede Jednotinih zadev, naj mu odpuste.

Toliko o pokojnikovem poslovanju, kot glavnega odbornika K. S. K. J. Jednote.

"Kakor vidite, stojki tukaj okoli groba poleg žalostne udove tudi pokopnikovih 7 otrok. Prosim Vas, imejte te otroke v spominu in ako jim ne bi mogla mati pomagati, priskočite jim vi na pomoč!"

Ko je sobrat Mravintz dokončal ta svoj lep govor z molitvijo, se je množica z solznimi očmi ločila s pokopališča. Truplo smo položili materi zemlji, toda njegov duh ostane vedno med nami.

Zalujocim sorodnikom naše srčno sožalje. Prezgodaj umrlemu sobratu Flajniku naj bo lahka ameriška gruda! Vidimo se nad zvezdami. To ti žele mnogi Tvoji prijatelji v Pittsburgh, Pa., na dan tvoje pogreba dne 1. oktobra 1921.

Cleveland, Ohio.

Skoraj ne morem drugače, kakor da napišem par vrstic iz naše naselbine. Ne vem, čemu so dopisi baš iz Clevelanda tako redki?

Hladni in dolgočasni jesenski dnevi so nastopili; marsikdo se izprašuje: Kaj bom pa zdaj počel, ko več ne bom mogel v prostem času ven, v krasno naravo, doma pri peči je pa tudi precej dolgočasno, posebnost če je človek sam, kakor sem na primer jaz.

Pa temu ne bo tako hudo, za to bodo že skrbela naša, nad vse marljiva prosvetna društva. Dne 9. okt. je dramatično društvo "Lilija" priredilo znamenito narodno igr "Divji Lovci" z najboljšim uspehom. Dasi ravno prva gledal: igra v sezoni, je bila igrana nad vse pričakovanje dobro igralci, vsi, od prvega do zadnjega, so rešili svoje vloge prav izborno; prostorna dvorana Slovenskega doma je bila nabito polna; to je lep dokaz, da ljudstvo ni pozabilo na krasne igre, katere je prirejalo društvo "Lilija" zadnjo sezono.

Nikakor ne smem pri tem

zaroči malih sestric Baraga, ki so nas razočarale pri gori-omenjeni prireditvi v venčkom slovenskih narodnih pesmi. Očravnost se male, je naš njih nastop naravnost razočaral.

Drugi mesec se bodo tukaj v Clevelandu vršile mestne volitve; politični boj med raznimi kandidati se je že pričel. Slovenci v Collinwoodu se precej živahno zanimajo za te volitve; organiziral se je tudi Slovenski politični klub, kar ni seveda nič več, kot prav. Ta klub je popolnoma nepristranski, ustanovljen samo v informacijske svrhe, da ljudje lahko dobijo razna pojasnila o kandidatih in volitvah.

Se eno organizacijo se je nedavno ustanovilo v naši naselbini in sicer "Slovensko Čitalnico." V tako veliki naselbini kot je n. pr. maša, je bila Čitalnica že pred več časom potrebna; upati je, da se je bodo naši rojaki pa sedaj toliko bolj oprijeli, ter dobro stvar po svoji zmožnosti podpirali.

Toliko za danes, pa še zopet drugič kaj več!

S pozdravom.

NA OBISKU V INDIJANSKI
NASELBINI.

Cloquet, Minn.

Listje na drevesih je ponekod že rumeno, drugod, v zavetju še zeleno in med tem drevje so sredi minnesotskega pragozda raztresene male, borne kočice pravih Amerikancev—dijancev. Oglejmo si to naselbino malo od blizje!

Tamkaj, v že precej zapuščeni koči živi starka; čelo ima vsled visokih let že močno na grbančeno, umazano zarjavelo lice in široki nos. Kako se revica zadovoljno smeje, ko sem ji izročil nekaj drobiža za podarjene mi, saj meni drage indijanske spominke. V bližnji koči opazujem zopet drugo staro Indijanko, ko kuha v loncu borno kosilo: par kosov buče, nekaj korenja in neko kost. Dim iz kuhinje domaša ves drugačen duh, kakor o kaki dobro pripravljeni jedi. Ko sem jo kmalu zatem zopet posetil, je baš slastno in zadovoljno vživala svoje vsakdanje, dišeče kosilo. Stopil sem nato v njeno sobo. Pohištvo vse uborno a še dokaj čedno. Na steni vise slike naših znanih slovenskih misijonarjev Pire, Baraga, Cebul, Buh, Father Simon Lampe itd. Poleg teh slik visi tudi križ ali sv. Razpelo, podobe Sreca Jezusovega in drugih svetnikov. Okoli kočice je prav malo vrta, ali pa nič. Tako životarijo tunkaj prvotni Amerikanci.

Bil sem tudi v njih cerkvi pri službi božji katero je daroval naš rojak, misijonar Father Simon. Kako vneto in z mirno tihim glasom skupno molijo v svojem Chippewa indijanskem narečju, in vestno sledijo glasnim molitvam domačega dušnega pastirja č. g. Simon-a, našega rojaka, katerega ljubijo Indijanci kot svojega pravega angleškega očeta, ki misijonarj med njimi že od leta 1888, tako jih pa tudi on iskreno ljubi kot svoje duhovne otroke.

Par dni sem se mudil v tej naselbini, in reči smem, da jo bom ohranil v vednem spominu. Hvala lepa č. g. Simonu, kakor tudi njegovi sestri in drugim za vse.

Poročevalec.

PISMO IZ STARE DOMOVINE.

Strekljavec, na Belokranjskem

Cenjeni g. urednik:

Pred svojim odhodom iz So. Chicago sem Vam obljubil poslati kako poročilo iz naše stare domovine. Naj torej omenim, da sem semkaj dospel srečno. Vožnjo po morju smo imeli mirno in lepo. Iz New

Yorka do doma sem se vozil ravno 15 dni.

Ne bom pa iz lepa pozabil svojega bivanja v New Yorku, kjer sem čakal na parnik. Nekateri agentje Vam obetajo le pa prenočišča in dobro postrežbo; postrežejo že za dober denar, a prenočišča so pa taka, da je groza. Tako slabo jaz nisem spal celih 20 let v So. Chicago kot v New Yorku, ker so mi ponoči stenice preveč družbo delale.

Tukaj v Jugoslaviji je letos bolj slabo ker je bila prehuda suša. Koruze bo le malo; zdaj kmetje sejejo ozimino, a hudo je sejati ker je preveč suha zemlja. Tukaj vsakdo pravi, da je Bog pozabil na Jugoslavijo, ker ne da nič dežja. Trta je pa letos izvrstno obrodila, kot že več let ne tako; tudi kapljica bo dobra; samo pravijo, da bomo morali plačati novi državni dac od vsega pridelanega vina. Ljudje niso nič kaj zadovoljni s to vlado; nič se še ne ve kako bo!

Najbolj sem se pa čudil, ko sem pri prihodu domov videl jabolka v polnem cvetju; sadni vrtovi so tako lepo beli kot spomladi; to bo tudi prav, bomo pa imeli za Velikonoč sveže pisanke.

K sklepu teh vrstic iskreno pozdravljam vse svoje sorodnike, znance in sobrate dr. št. 44 v So. Chicago, tako tudi vse članstvo K. S. K. J. ter Vam kličem: Živeli, na veselo zopetno svidenje!"

Martin Golobič.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Z žalostnim sreem naznanjam, da je v bolnišnici sv. Jožefa dne 10. t. m. zvečer po kratkem in mručnem bolehanju previden s Svetajstvi umrl moj ljubljani soprog

JERNEJ ILIJAS,

v 46. letu svoje starosti.

Pokojnik je bil rojen v vasi Zalovče pri Dolenjih Toplicah, okraj Novomesto. Tu v Ameriki je živel okrog 18 let. V Jolietu zapušča mene in sina edince, starega 11 let; v Chicagu zapušča brata Frank-a in Josipa, ter sestrično Mrs. Mary Gerdesich; v starem kraju pa tri sestre, Jero, Marijo in Frančiško.

Pogreb se je vršil dne 13. okt. s sv. mašo zadušnico iz cerkve sv. Jožefa na slovensko pokopališče.

Iskreno hvalo izrekam č. g. župniku Rev. J. Plevniku in g. kaplanu Rev. M. Butali za versko tolažbo in podeljene sv. zakramente za umirajoče. Hvala g. Jos. Zalarju in Ivan Zupanu, ker sta ga prišla neposredno pred njegovo smrtjo obiskat v bolnišnico. Lepa hvala čast. sestram bolnišnice sv. Jožefa za lepo oskrbo; hvala Dr. Struzinskemu in Dr. Ritchieju. Hvala sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga prišli doma kropiti in ki so čuli pri njegovi krsti. Hvala dr. sv. Cirila in Met. št. 8 K. S. K. J.; društvu sv. Družine; društvu "Eagle" in postaji mizarske unije za vdeležbo pri pogrebu. Hvala njegovima bratom Franku in Josipu iz Chicaga; ter njegovi ženi za darovane rože in vdeležbo pri pogrebu; tako tudi hvala njegovi sestrični Mrs. Mary Gerdesich za vdeležbo pri pogrebu; dalje hvala Mrs. Skinner z Western Ave., Mrs. Christiansen in Mrs. Rigg ter vsem ostalim, ki so ga spremlili k večnemu počitku.

Pokojnika priporočam v molitev in blag spomin. Svetila mu večna luč!

Zalujoca:

Marija Ilijaš, vdova.
Jožek, sin.
Joliet, Ill., dne 15. okt. 1921.

Kotiček za javne razprave.

Zdaj, ko se bližajo dolgi jesenski in zimski večeri, bo več prilike za čitanje in tudi za dopisovanje. Poleg tega marsikdo izmed cenj. naročnikov ne dela stalno, torej ima lepo priliko vdeležiti se nastopnih javnih razprav, ozir. odgovorov na tu stavljen vprašanja.

Za enkrat stavimo v razpravo sledeča tri vprašanja:

I. Kdo izmed danes živečih ameriških Slovencev je najbolj zaslužen in ugleden ter velja ven?

II. Kaj bi ti storil če bi imel milijon dolarjev?

III. Kaj bi ti storil, če bi bil samo en dan predsednik Združenih držav?

Prvi odgovor.

Waukegan, Ill., 15. okt. 1921.

I.) Med danes živečimi ameriški Slovenci je najbolj zaslužen, ugleden in veljaven Rt. Rev. Monsignor Josip F. Buh.

II.) Ako bi imel jaz en milijon dolarjev, bi dal sezidati veliko sirotišnico, ali zavetišče za ameriške Slovence.

III. Ako bi bil jaz samo en dan predsednik Združenih držav, bi izdal strog ukaz, da se mora prvotna ustava države glede osebne svobode natančno spoštovati.

LOVRENC UMEK,

član Mladinsk. oddelka.
1426 McAlister Ave.
Waukegan, Ill.

Drugi odgovor.

Če bi bil jaz milijonar, bi denar vporabil za zboljšanje delavskega stanu. To bi tudi storil, ako bi bil jaz predsednik Združenih držav.

John Biral.

Emporia, Kans.

ZDRUŽENE DRŽAVE CENTRALNE AMERIKE.

Iz Tegucigalpe, glavnega mesta Honduras republike v Centralni Ameriki se poroča, da so naše Združene države dne 10. t. m. dobile svojo tovaršico, časno federalno republiko Centralne Amerike. V to federacijo spadajo bivše srednje ameriške republike: Honduras, Guatemala in Salvador, ki so sedaj prenehale obstojati.

Ta nova združena republika leži med Mehiko in Nicaraguo; glavno mesto iste bo Tegucigalpa.

Pakt v svrhu ustanovitve označene federacije je bil podpisan letos še meseca januarja v San Jose, Costa Rica; v to federativno republiko bi morala spadati tudi Costa Rica, toda končno je narodni svet iste ta načrt zavrgel z 20 proti 19 glasovi.

Skupna površina ozemlja najnovejših Združenih držav znaša okrog sto tisoč štirjaskih milj in šteje 4 milijone prebivalcev.

Ideja o združitvi teh sestrskih republik je stara že 80 let, ali od časa ko se je cela Centralna Amerika odecipala od španske krone. Po narodnosti je njeno ljudstvo španskega pokolenja, po veri pa katoličani. Konstitucija Združenih držav Centralne Amerike je izdelana po načinu ustave naših Združenih držav z malo predelanim sistemom, kakoršnega ima Švica.

Čudna stava.—Pred nekaj dnevi so ožji prijatelji chikaškega fotografa Karol Walingerja njemu v počast v hotelu La Salle priredili banket ker so mislili, da je bil njegov rojstni dan. Mr. Wallinger je ta večer svojim prijateljem obljubil \$1000 nagrade, če kedo izmed njih ugame njegovo pravilno starost.

Večnost kazni za grešnika.

Za "Glasiilo K. S. K. Jednote" napisal Ksaver Meško.

"Prehodi ves svet in našel boš mesta brez zidovja, brez kralja, brez slovstva; a mesta brez bogov, brez svetišča ne najdeš nikjer," piše pagan Plutarh. A kakor ni ljudstva brez boga, tako, bi smeli trdit, tudi ni ljudstva brez vere v posmrtnost duše, v življenje onkraj groba. Pri starih Egipčanih, narodov z visoko razvito kulturo, najdemo vero v posmrtnost; najdemo jo pri Judih ob sveti reki Gangi. Stari Rimljani so verovali v življenje po smrti; zato so trikrat na leto postavljali na grobove svojih dragih jed in pijače, v okrepčilo dušam umrlih.

A kakor je živel pri vseh ljudstvih vera v večnost, je živel tudi vera v večnost kazni onstran groba, kazni za grehe tega življenja. Večen nemir so te kazni, večen trud, a tudi brezploden trud, ker z njimi ne bodo duše dosegle nikoli olajšanja svojega trpljenja, ne tega trpljenja konca.

Poglejmo n. pr. vero Grkov, najkulturnejšega naroda starega veka. Kaj nam pravi o večnih kaznih? Čujmo!

Tantalus, kralj lidijski, je bil moder mož, ljubljeneec bogov. S samim Cevsom ali Jupitrom, najvišjim domišljenih grških bogov, je skupno jedel, govoril z njim, kakor bi si bila brata. A ko se je nekoč z nepremišljenimi besedami pregrešil zoper očeta bogov, ga je ta tresil dol v Tantalus, v grški pekel. In kakšne kazni je moral trpeti tam? Strašno žejo, strašno glad. Večno žejen, večen glad. Stal je v kristalno čisti vodi, ki mu je pljuskala gori do kolena. A ko se je sklonil, da bi ujel perisice hladne tekočine in si utešil žgočo žejo, se je takoj odneknila pred njim. Nad njim je bočilo veje vedno zeleno drevo. Najlepše, vedno zrelo sadje je viselo na vejah. A če je Tantalus iztegnil roko za jabolkom, so se veje v hipu dvignile, in ni jih mogel doseči. On, ki je užival in pil v življenju modrost, kakršna je bila delež samih bogov, je zdaj umiral od gladi in žeje, a umreti ni mogel. Umiral bo večno, umrl ne bo nikoli.

Tksion, kralj tesalski, je imel sedeti z bogovi pri njih pojednah. A je povzdignil svoje umrljive oči do Junone, najvišje boginje. Hotel je, da objeti a je objel le varljiv, bežen, v nič se razblinjajoč oblak. Za kazen je bil vržen v Tartarus. Tam ga je srd božji privezal na kolo, ki se vrtil vekomaj. Ka-zen za nemirne, previsoko leteče želje nemirnega srca.

Flegiasu, izmed najbolj junaskih in najbolj bojevityh knezov grških, je bog Apolo uropal hčerko Koronis. V divjem brezmejnem srdu se je vnel Flegias tedaj zoper boga. V tem hrepenju po maščevanju je zavzel Apolonu posvečeno mesto Delfi in je požgal slavno tamnošnje svetišče Apolonovo. V kazni zato visi v Tantalu nad njim ogromna skala, ki se mora vsak hip utrga, pa ne ga zgolj. A se ne bo utrgala, ne ga zdrobila. Za življenja je iskal vednih nevarnosti v bojih, v vedni nevarnosti so bili pred njim in njegovi divjimi vojščaki ljudje — zdaj grozi vedna nevarnost njemu.

Danaos, kralj v Orgosu, je imel pedeset hčerk. A vse razen ene, Hipermestre, so v eni in isti noči po nasvto očeta pomorile svoje zakonske moze. In je ostal ta grozni zločin nezakazan? Nikakor ne! V Tartar morajo za svoj greh nalivati v velikanske so-ke vodo, ki sproti izteče skozi preluknjeno hudo. Trud brez

vspeha, trud brez konca in kraja, večna kazen. —

Lisifus je bil kralj v Korintu, eden najmodrejših, najposobnejših in najdelavnejših vladarjev svojih dni. A pregrešil se je z izdajstvom zoper Jupitra, očeta. Ta je za kazen poslal nadenjen smrt. A Lisifus jo je vezal, in nihče ni mogel umreti. Za kazen vali Lisifus v Tantalu velikansko skalo na strm hrib. A komaj jo privali proti vrhu hriba, mu izdrkne iz rok in drvi nazaj v dolino. Lisifus mora pričeti iznova. Delo brez konca in kraja, brez upa na uspeh in na odpočitek po končanem trudu — večna kazen. —

Ko so bogovi odvzeli človestvu ogenj, ta neprecenljivi blagoslov, je prinesel **Prometej** iz kre od solnca samega, da je imelo iznova plamen. Zato ga je Cevs prikoval na strmo pečino v Kavkazu. In ne dovolj. Dan na dan prileti divji kragulj, ki mu odpre telo in mu iztrga drob iz telesa. Ponoči rana zaceli, da jo drugi dan kragulj s svojim ostrim kljunom spet odpre. Dan na dan tako — večna kazen. —

In pri nas, v krščanstvu? Sami vemo, da nam iste kazni za grehe na nešteti mestih napoveduje knjiga božja, sv. pismo, in zlasti še sam Sin božji, Večna Resnica. Vzemimo samo en odlomek iz evangelija, priliko o Lazarju in o bogatinu.

Nekega dne je govoril Jezus farizejem: Bil je bogat človek, ki se je oblačil v škrlat in v tenčico in se je vsak dan sijajno gostil. In bil je neki ubohec, Lazar po imenu, ki je ležal pred njegovimi vrati poln ran in se je želel nasititi z drobtinami, ki so padale od bogatinove mize, a nihče mu jih ni dal; pa tudi psi so prihajali in so lizali njegove rane. Prigodilo se je pa, da je ubohec umrl, in angeli so ga nesli v naročje Abrahama. Umrl je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel. Povzdignil je pa svoje oči, ko je bil v trpljenju, in je videl od daleč Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. In je zavpil in rekel: "Oče Abraham usmili se me in pošli Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo in ohladi moj jezik, ker grozno trpim v tem plamenu!" Torej bogatin sam pravi, da strašno trpi. Kaj trpi? Ogenj, in kar ogenj in vročina posebno povzročata, strašno žejo. Tako strašno, da bi bila zanj že sreča in velika olajšava, če bi dobil samo majhno kapljico vode, ki bi visela na prstu Lazarjevem. Toda ali jo dobi? Ne! Trpeti mora za svoje pijančevanje, za kaj "v čem se je kdo pregrešil, v tem bo kaznovan." Abraham mu namreč pravi: "Sin, pomisli, da si ti sprejel dobro v svojem življenju, in prav tako Lazar hudo; zdaj pa se ta veseli, ti pa trpiš. In vrh vsega tega je med nami in vami postavljen prepad, da tisti, ki bi hoteli, ne morejo od tod k vam, in tudi ne od onod sem." Torej iz peklenskih kazni ne bo rešitve, večne bodo. Zato govori božji Zveličar na drugih mestih o črvu, ki ne bo umrl, v ognju, ki ne bo ugasnil vekomaj. — In kako se glasi prilika o bogatinu dalje? Bogatin, ki zdaj trpi, se boji za svoje brate, da bi morda tudi ti živeli tako brez miselnosti, kakor je živel on, in bi kedaj morali prav tako grozno trpeti. Rekel je tedaj: "Prosim te torej, oče Abraham, pošli Lazarja v hišo mojega očeta. Imam namreč pet bratov; naj jim izpriča, da tudi oni ne pridejo v ta kraj trpljenja." In Abraham mu reče: "Imajo Mojzesa in preroke, nje naj poslušajo." "On pa je rekel: "Ne oče Abraham, ampak če bo k njim prišel kdo izmed mrtvih, se bodo spokorili." "Rekel mu je pa Abraham: "Ako Mojzesa in prerokov ne poslušajo, tudi, če kdo mrtvih vstane, ne bodo

verovali."

Mi ne bodemo čakali novih poslanecev in novih razodetij iz onega sveta. Imamo razodetij dovolj, imamo Sinu božjemu in njegovo besedo. Te se držimo. In delajmo dokler je dan, zakaj pride noč, ko nihče ne more delati."

Varujmo se smrtnega greha, ki zasluži večno duševno smrt.

Zgodovinski podatki Združenih držav.

Nadaljevanje.
Protstni kongres l. 1765.

Da pokažejo vsi kolonisti, spadajoči pod angleško vladno svojo občno nezadovoljnost nad novo krivično davčno postavlo, je bil sklican posebni protestni kongres, vršec se v New Yorku, na katerega so prišli delegatje iz devetih različnih kolonij. Na tem kongresu so delegatje sestavili protestno spomenico na angleškega kralja navajajoči velike krivice, katere morajo kolonisti trpeti; en prepis te pritožbe je bil poslan tudi poslancem angleškega parlamenta. V tej pritožbi se je odločno navajalo, da imajo samo zastopniki kolonijevskih zakonodaj pravico ljudstvu davke nalagati; dalje da se ne sme obtoženec zanikati pravice do obravnave pred porotniki. Od onega časa dalje je nastavljal vedno večji upor napram krivično vladajoči Angliji. Kolonisti so Anglijo naravnost in javno s tiranko nazivali.

Ker bi morale vse nove postavbe stopiti v veljavo z dnem 1. novembra 1765, so kolonisti za ta dan ustajali in boji napovedali. Označeni dan (1. nov. 1765) je takoj zjutraj so se po vseh cerkvah kolonij oglasili zvonovi, naznanjajoči ustajajo; v znamenje tega so bile tudi številne zastave na pošil drog razobešene; ljudstvo je s silo napadlo vse carinske in davčne urade ter iste zažgalo; tako se je na javnih trgih na grmadi uničilo razne angleške grbe, in napise. Kolonisti so na protestnih shodih svečano prisegli, da ne bodo več kupovali, ali prodajali kolekovanega angleškega blaga. To je kmalo zatem trgovce v Londonu tako preplašilo, da so tudi oni zahtevali preklic postavbe kolekovanja. In res, velike protestne demonstracije z dne 1. nov. po raznih kolonijah so učinkovale, da je bila označena postava dne 18. marca 1766 preklicana v veliko veselje angleških trgovcev, tako tudi v radost stanovnikov raznih kolonij v Ameriki.

Townshendovi zakonski predlogi.

Dasiravno je bila postava kolekovanja preklicana, je angleški parlament l. 1767 izdal svojo proklamacijo, da ima Anglija ustanovno pravico nalagati davke Amerikancem. Zato je Townshend drž. poslanec izdelal tri zakonske predloge, zadevajoče se kolonij. Prvič: Zakonodajni kolonije New Yorka naj bo prepovedano do preklica uveljavljati kako postavlo, dokler ne bo angleško vojaštvo v New Yorku nastanjeno; drugič: postavlo glede trgovine naj se zdatno poostri in tretjič: naloži naj se večji davek na steklo, papir, čaj, svinec in barve. Z dohodki teh davkov naj bi se plačevalo guvernerje, sodnike in kraljeve pravdnike. Naravno, da tudi Townshendove postavbe kolonisti niso odobraval, ker bi se na ta način pomagalo samo kraljevim pristašem in naklonjenem, ki so vedno gojili mržnjo do ljudstva in delovali samo za kralja.

Kolonija Massachusetts je zopet razposlala vsem drugim kolonijam okrožnico na skupno

večno trpljenje v pekel. Varujmo se kar moč tudi malih grehov, da nam poreče Gospod, kadar bodemo stopili pred njegovo sodni stol: "Prav, zvesti hlapec, zvesta dekla, ker si bil v malem zvest, te hočem čez mnogo postaviti. Pridi in sprejmi plačilo, ki ti je v hiši mojega očeta pripravljeno do vekomaj." Amen.

konferenco. Tedanjemu guvernerju Bernardu naravno ta nastop ljudstva ni bil po volji, zato ni hotel one okrožnice podpisati, dasiravno so podpis vsi člani zakonodaje odločno zahtevali. Istotako se je vršilo tudi po drugih kolonijah, kjer so zakonodaje odobraval nastop kolonije Mass. Guvernerji tudi teh kolonij so strogo obsojali ponovni protestni nastop zakonodaj, kar je slednjič povzročilo, da je angleška vlada vse za zakonodajne zbornice razpustila.

Ljudsko klanje v Bostonu.

Nekega dne meseca oktobra, l. 1768. sta prispela v Boston dva polka angleških vojakov, ki so se začasno vtaborili na glavnem javnem trgu. Ti vojniki so s sabo pripeljali tudi dva topova za napad in v obrambo z upornimi kolonisti. Ze itak razburjeno bostonsko ljudstvo je novodošlo angleške vojske do skrajnosti ertilo; baš vojaštvo je povzročalo pomen nemir ter tudi ustajo. Dne 5. marca l. 1770 proti večeru se je zbrala okrog vojaških barak številna množica ljudstva, ki je pričela mirne vojake brez kakega povoda kepati; vsled tega je nastal spor; že zbranim mešanom je prišla na pomoč še večja množica razburjenega ljudstva, ko so začeli vojniki streljati. Pri tem spopadu so bili ubiti štirje civilisti, sedem pa ranjenih, od kojih sta kasneje tudi dva vsled ran umrli. Med ustreljenimi se je nahajal tudi mulat Crispus Attucks; v njegov trajen spomin in v spomin na ostale padle žrtve stoji še danes krasen spomenik na glavnem trgu mesta Boston, Mass.

Naravno, da so bili oni angleški vojniki stavljeni pred poroto vsled umora. Vojake sta pa tako izborna zagovarjala John Adams in Josiah Quincy, da so bili skoro vsi oproščeni, le dvema se je naložilo manjšo kazen.

Naslednji dan se je zbrala v stari mestni dvorani velika množica ljudstva, ker je bil sklican protestni shod. Samuel Adams je v svojem govoru zahteval, da se mora takoj vse angleško vojaštvo odpoklicati in domov vrniti; še isti večer so bile čete internirane na neki bližnji otok. Klanje v Bostonu je povzročilo širšem ostalih kolonij veliko ogorčenje; med kolonisti, ki se je polagoma v revolucijo pretvarjalo.

Nezadovoljnost v Severni Karolini. Kolonisti potopili angleško bojno ladjo.

V nobeni drugi koloniji niso nepošteni in tiranski angleški uradniki vpriprajali med ljudstvom toliko krivice, kakor ravno v Severni Karolini. Na spomlad, l. 1771 se je več, ondi živečih irskih farmerjev odločno s puntom uprlo napram tedanjemu guvernerju Tyrnu. Posledica te revolucije je bil prvi krvavi spopad med kolonijalno milico in oboroženimi farmerji v Alamance ob reki Cape Fear. Žal pa, da so bili regulatorji Severne Karoline v tej bitki poraženi, kajti na mestu jih je obležalo nad 200 mrtvih. To je bila torej prva revolucionarna bitka za časa angleških kolonij v Ameriki; štiri leta zatem ji je pa pri Lexingtonu sledila večja in uspeš-

nejša.

Kolonisti so postajali vedno bolj in bolj predrzni ter revolucionarni. Leto zatem, 1772 je priplula v Narangasett zaliv mala angleška bojna ladja "Gaspee," oborožena z osmimi topovi. Ta ladja naj bi služila carinskim uradnikom pri izvrševanju službe na morju. Poveljnik te bojne ladje je ustavljal vsako preobloženo tovorno ladjo, kradel ž nje živila in v obče postal z ljudstvom na skrajno kruti način. Vsled tega so kolonisti, sklenili primerno maščevanje. Junija l. 1772 je "Gaspee" pri zasledovanju neke ameriške ladje zavozila na neko skalo, da ni mogla naprej. To priliko so porabili kolonisti s tem, da so sovražno angleško ladjo čez noč zanečili in potopili. Angleška vlada je za ujetje storilec razpisala \$3000 nagrade; toda zaman, ker imena krivcev se ni nikdar zvedelo.

NEKAJ PODATKOV O ZADNEM LJUDSKEM ŠTETJU.

Pri lanskem letu se vršecem ljudskem popisovanju so v Združenih državah našli 105,683,108 prebivalcev. Izmed držav so naslednje tri največje. New York 10,384,144 stanovnikov; Pennsylvania 8,720,159 in naša država Illinois 6,485,280 duš. Najmanjša država je Nevada, ker je lani štela samo 77,407 prebivalcev, ali za 40 krat manj kot samo mesto Chicago.

Kakor že gori omenjeno, je država Illinois začetkom lanskega leta štela 6,485,280 prebivalcev; pred 10 leti nazaj (l. 1910) pa 5,638,591, torej je v tem času napredovala za 846,689 duš. Izmed celokupnega števila je bilo 6,299,333 belokožcev, 184,724 zamorcev, ostalek so pa tvorili Kitajci, Japonci, Indijanci in drugi.

Kar se tiče raznih plemen celokupnega prebivalstva Združenih držav še is to sledeče tvori: L. 1920 je živel v naši deželi: 94,821,915 belokožcev, 10,463,131 zamorcev (črnecev), 244,437 Indijancev, 111,000 Japoncev, 61,639 Kitajcev, 5,603 Filipincev, 2,507 Hindov, 1,224 Korejcev in 154 drugih. Pred 10 leti nazaj (1910) se je to število sledeče delilo: 81,731,957 belokožcev, 9,827,763 zamorcev, 265,683 Indijancev, 72,057 Japoncev, 71,531 Kitajcev, 160 Filipincev, 2545 Hindov, 462 Korejcev in 8 drugih.

Skupno število prebivalstva je od l. 1910 do 1920 narastlo za 14.9 odstotkov; belih za 16

odstot., zamorcev 6.5, in Japoncev 53.8, odst. število Indijancev je padlo za 8 odst., Kitajcev pa za 13.8 odst.

Od l. 1900 do 1910 je znašal prirastek skupnega števila belokožcev 22.3 odst. Zadržne desetletje smo pri tem plemenu zato bolj nazadovali, ker je minula svetovna vojna priseljevanje ovirala.

Od l. 1910 do 1920 je število zamorcev naraslo za 635,368; in sicer pretežno večina (tri četrtine) na zapadu in severu, na jugu pa ostala četrtina (162,804). Izmed celokupnega števila po državah živi 85 odst. zamorcev na jugu.

Iz gornjih podatkov je razvidno, da se je tudi skupno število Indijancev skrčilo za 21,246 to pa zaradi tega, ker skupno število 244,437 ni popolno. Vladi je bilo najtežje popisovati baš Indijance, ki žive v gozdovih na svojih rezervacijah. Izmed teh jih živi največ v državi Oklahoma 119,101, dalje v Arizoni 42,346, v Južni Dakoti 22,829, v Novi Mehiki 20,581, v Kaliforniji 16,215 v Minnesoti 12,447, v Montani 12,138 v Washingtonu (državi) 10,988 in v Wisconsinu 10,211, drugi so pa razkropljeni po ostalih državah.

Skozi New York.

Pot v stari in iz starega kraja drži skozi New York. New York tvori takorekoč prehod med Ameriko in Evropo. Potnik, idoč v domovino, ne ve pri čem je, dokler nima za seboj New Yorka in tudi novi priseljenik ne, dokler njegove usode ne odloči New York. Za oba je torej velevažno, da imata točno in zanesljivo pomoč in postrežbo v New Yorku. Naša tvrdka je v času dosedanjega obstoja dokazala, da je voljna in zmogljiva nuditi najboljšo službo v New Yorku. Poslužite se je torej pri potovanju v stari kraj ali iz starega kraja, pošiljanju denarja v Jugoslavijo, Italijo ali

kamorkoli in pri drugih poslih v zvezi s starim krajem.

Zakrajšek & Čošark

Slovenska banka
70-9th Ave. New York City.

ZADNJA PRILIKA---

POSEBNA PONUDBA.

Ča naročiti to uro če prav imate uro, ker za tako zmerno ceno je ne dobite več tako hitro.

Popolnoma brezplačno damo z vsako teh ur krasno pozlačeni žepni nož in krasno pozlačeno verižico kot za nagrado, da bodete priporočali našo tvrdko svojim prijateljem.

Mi jamčimo polno zadovoljnost ali pa denar nazaj, to se pravi ako ne boste zadovoljni z uro in nam jo vrnete v desetih dneh nepokvarjeno v dobrem stanju, vam vrnemo vaš denar.

Ne pošiljajte denarja v naprej, samo izrežite ta oglas, prikožite 21c v poštne znamkah za pošiljativne stroške, ostalo za uro \$10.95 bodete plačali kadar se vam prične uro na vaš dom.

Za naročila iz tujih držav izven Združenih držav se zahteva polno svoto vplačila v napred in sicer v Money Orderu. Hitite dokler je še čas, pišite še danes.

VARIETY SALES COMPANY, Dept. 548,

1016 Milwaukee Avenue -- CHICAGO, ILL.

K. S. K. Jednota

(Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1894.)

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. septembra 1921 skupna izplačana podpora \$1,979,440.00.

GLAVNI URADNIKI:

Glavni predsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Matt Jerman, 332 Michigan Ave., Pueblo, Colo.
2. podpredsednik: John Mravintz, 1022 East Ohio St., N. S. Pittsburgh, Pa.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Zapisnikar: John Lekan, 406 Marble St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 N. Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Azbe, 620—10th St., Waukegan, Ill.
Vrhovni Zdravnik: Dr. Jos. V. Grahek, 843 E. Ohio St. N. S. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR:
Frank Opeka, star 26 Tenth St., North Chicago, Ill.
Martin Skukic, 811 Ave. "A", Eveleth, Minn.
John Zulich, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Germ, 817 East "C" St., Pueblo, Colo.
Anton Nemanich, 1000 N. Chicago St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:
Martin Tezak, 1201 N. Hickory St., Joliet, Ill.
John Wukachinich, 5031 W. 23. Place Cicero, Ill.

PRAYNI ADBOR:
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.
R. F. Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.
John Deeman, Box 168, Forest City, Pa.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":
Ivan Zupan, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. Telefon Chicago 1048.

JEDNOTIN ODVETNIK:
Ralph Kompare, 9206 Commercial Ave. So. Chicago, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnine pa na "GLASILO" K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Iz urada glavnega tajnika.

SPREMEMBE PRI KRAJEVNIH DRUŠTVIH ZA MESEC SEPT. '21

Suspendovani:
Od dr. sv. Jožefa št. 169 v Cleveland, Ohio, 23713 Potočnik Alojzij, R. 22, \$1000. — Susp. 24. sept. 1921. Dr. šteje 22 članov (ic).

Odstopili:
Od dr. sv. Štefana št. 1 v Chicago, Ill., 17051 Bobič Ivan, R. 32, \$500. — Odstop. 3. sept. 1921. Dr. šteje 215 članov (ic).
Od dr. sv. Družine št. 5 v La Salle, Ill., 20194 Skoflanc Franc, R. 46, \$1000. — Odstop. 22. sept. 1921. Dr. šteje 134 članov (ic).
Od dr. Marija Cistega Spočetja št. 104 v Pueblo, Colo., 4512 Mutz Marija, R. 25, \$1000. — Odstop. 20. sept. 1921. Dr. šteje 61 članov (ic).

Zvišali zavarovalnino:
Pri dr. sv. Alojzija št. 42 v Steelton, Pa., 5051 Drmeš Doroteja, R. 39, z \$500 na \$1000. — Zvišala 5. sept. 1921.

Znižali zavarovalnino:
Pri dr. sv. Cirila in Metoda št. 101 v Lorain, Ohio, 15664 Erjavec Anton, R. 38, z \$1000 na \$500. — Znižal 7. sept. 1921.
Pri dr. sv. Petra in Pavla št. 91 v Rankin, Pa., 8778 Gojtan Marko, R. 40 z \$1000 na \$500. — Znižal 27. sept. 1921.

Josip Zalar, gl. tajnik.

ČLANOM IN ČLANICAM CENTRALNEGA BOLNIŠKEGA ODDELKA.

Ze deseti mesec poslujemo s centralnim bolniškim oddelkom, toda kakor razvidno, nekatera društva, kakor tudi posamezni člani nekaterih društev, še danes ne vpoštevajo pravil centralnega bolniškega oddelka. Zaradi tega bi priporočal, da vsak posamezni član in članica pazno prečita PRAVILA in DOLOČBE III. del, stran 102 do 110.

Mnogi bolniki zanemarjajo točko 21, stran 106. Zaradi tega pride večkrat do nepotrebnih sitnosti in povpraševanj, zakaj se ni izplačalo več bolniške podpore. Če se bolnik ravna točno po predpisu točke 21, bo gotovo prejel podporo, do katere je upravičen. Ako pa bolnik zanemari preje omenjeno točko, pa ni nihče drugi kriv, kakor bolnik sam, če ne dobi podpore, kakor bi jo dobil, če bi se ravnal po predpisu pravil.

Ravno tako važna je točka 36, stran 108. "Vsak bolniški list je veljaven samo za dobo 30 dni in se mora po preteku 30 dni obnoviti." To točko se kaj rado prezira, tako od strani bolnika, kakor tudi od nekaterih društvenih odbornikov (ic). Dokler imamo predpise in pravila, se moramo po istih ravnati, zato priporočam, da se zgoraj omenjeno točko vsestransko vpoštevata.

Točka 29 določa, da morajo bolniški nadzorniki bolnega člana najmanj trikrat na teden obiskati in označiti na bolniškem listu v kakem stanju so našli bolnika. Veliko bolniških listov prejmem, ki kažejo, da je bil bolnik od bolniškega nadzornika obiskan samo enkrat v tednu ali dvakrat v mesecu. To nikakor ne odgovarja pravilom in moram, čeravno nerad, opozoriti ona društva, ki so to točko zanemarjala, da v bodoče pazijo, da bodo bolniki po predpisih točke 29 obiskani, ker drugače se v takih slučajih bolniške podpore ne bo izplačalo.

Treba je nekoliko več pozornosti in natančnosti. Do tega pa se bo prišlo, če se bolj do dobrega seznanimo s predpisi in določili pravil. Zato priporočam: "Prečitajte pazno pravila in določbe centralnega bolniškega oddelka."

Z bratskim pozdravom,

Josip Zalar, gl. tajnik.

Štiri leta v ruskem ujetništvu.

(Piše Josip Grdina, West Park, Ohio.)
Zadnja bitka. Ujet. Potovanje po Galiciji.

Bilo je dne 20. decembra 1. 1914 ko sem se mudil na bojnem polju v Galiciji. Grmenje topov je odmevalo po galizijskih poljanah; posebno ruski topovi so bili danes jako glasni. Že na vsezgodaj so začele padati granate in šrapneli po naših sre-

lskih jarkih, iz katerih smo streljali in odbijali ruski napad. Ob 9. uri dlo. pa ukaže naš nadporočnik, da moramo napasti Ruse. Našu 4. četa 17. pešpolka je morala naprej; takoj za nami je pa sledila 2. četa. Zapustili smo torej jarke in se podali v boj nad Ruse naker se je jela toča krogel na nas vsipati. "Nataknite bajonete in naprej!" je nam klical v nemškem jeziku naš narednik, na kar smo njegovo povelje takoj izvršili. Med tem, ko sem nasajal bajonet, sem tudi svojo

puško dobro zavaroval s tem, da sem potisnil vanjo pet na pojev (patron) v svesti si, da se bliža bitka na življenje in smrt.

"Hura!" zakriči naš narednik; toda mnogoštevilni Rusi pa so bili tudi na to pripravljani. S kričom "Hura, hura!" so z golimi bajoneti na nas planili; vnel se je hud boj, ki pa je bil kratek, a krvav, ker v nekaj trenutkih so že ležali naši tovariši pomešani med ruskimi mrličji ter ranjenci; tako se je poleg mene tudi smrtno zadet zgrudil naš narednik. Naša 4. četa je bila do cela poražena ter obkoljena tako, da smo ostali nepoškodovani samo trije. Rusi so se pojavljali v toliki množini, kakor bi rastle iz tal, zaradi tega smo se jim morali udati; slična usoda je zadela tudi našo 2. četo; 1. in 3. četo, dasiravno še v strelskih jarkih, so jih sovražni Rusi obkolili in ujeli; z njima vred so zaplenili tudi dve naši strojni puški, prvo brez streljiva, drugo pa poškodovano od granate. Tako se je godilo naši stotnji (kompaniji) 17. pešpolka dne 20. decembra 1. 1914. Tega dneva ne bom nikdar pozabil, ker je bila naša bitka izgubljena. Od Rusov obkoljeni in premagani smo bili sedaj njih jetniki. Zalostno je bilo gledati naše ranjene in mrtve tovariše, pomešane z ruskimi padlimi vojaki — Bolestni vzdihli ranjenih. — Grgranje umirajočih naših vojakov in tudi Rusov je bilo nepopisno.

Jaz, hvala Bogu nisem dobil nobene poškodbe; le moj telečnjak je bil nekaj od krogel prevertan in moja čntara za vodo iz aluminija je bila tudi razbita. Kako je prišlo do tega, še sam ne vem, kajti v bojnem metežu izgubil sem skoro ves čut; tudi moj telečnjak na hrbtu mi ni delal nikake ovire; in puška, katero sem moral zdaj odložiti se mi je zdela kot neznatna palica.

Sreljanje od sovražne strani je zatem poenajlo, le od naše strani z nekega griča so še padali strelji na Ruse in tudi na nas, ki smo bili z njimi pomešani. Med tem, ko smo mi odložili orožje, so prignali Rusi še naše tovariše iz strelskih jarkov; le ti so nas izpraševali, kako da smo ostali še pri življenju? Ob tej težki uri podala smo si vsi roke v pozdrav, kajti bili smo veseli, da smo ostali še nepoškodovani in pri življenju. Pripovedovali so nam, kako je tudi njim trda predla, ko so padale goste ruske granate v strelske jarke. Med tem pa so Rusi priganjali in kričali: "Poskorej!" — poskorej! (to je, "hitro ali brez"), kajti strelji izza griča so se že vedno čuli in mimo nas frčele svinčenke. Bili smo vsi v nevarnosti, da nas kaka avstriska krogla ne zadene.

Kmalu zatem smo dospeli v neko dolino na varno, kjer smo se malo odpočili, kajti tudi Rusi so bili do kraja izmučeni. Z nami vred je bilo nekaj naših ranjenih tovarišev, katere smo za roke in ob rami pripeljali ali nesli z bojišča. Eden izmed naših je bil hudo zadet v trebuh; ker so ga pričele že moči opuščati, smo ga položili na veliko odejo in prenesli do bližnje bolniške postaje ruskega Rdečega križa; tamkaj smo pustili tudi vse druge ranjene tovariše. Lahko si mislite, kako ga nljivo in bridko je bilo naše slovo; vsem smo želeli, da bi kmalo okrevali in prišli za nami; a o onih ranjenih nisem nikdar več čul. Zatem so nas Rusi naprej gnali. Tukaj smo še le videli, kolika je bila ruska sila proti nam! Mostva je bilo kot lista in trave in to vse rezerva. Cela vrsta topov, iz katerih so se še pred 1 uro vsipale granate in šrapneli na

naše postojanke. Dasiravno so nas ruski vojaki pozdravili z "brati," mi tega posrčava nismo bili nič kaj veseli; vedno smo mislili: Bog ve, kaj se bo še zgodilo z nami! V tem so nas prignali na poveljništvu ruske divizije. Mfko so nas gledali nelepí obrzki kavkaških Čerkezov; ti vojaki so bili oboroženi z različnimi bodali za pasom, v rokah pa so imeli biče. — Zaskrbelo nas je, če bodo začeli ti neznaní nam "bratei" udrihati s svojimi korobači po naših hrbtih, kajti dosti boljsega si nismo nadjali od teh divjih obrazov (saj meni so se zdeli taki.) Vojaki nam ukažejo, da naj stopimo v vrste, kar smo takoj storili. Zdaj pa pride poveljnik divizije v spremstvu svojih častnikov. Nič kaj prijazen mož ni bil. Izpraševal je nekaj častnike in vojake, potem nam je pa rekel, da bomo šli v Sibirijo. —

Sibirija, — ta beseda nas je globoko zadela. Na misel mi je stopili slika, ki sem jo v neki knjigi videl, kako postopajo Rusi v Sibiriji z ubogimi izgnanci in kako surovo jih tirajo v pregnastvo. To se mi je še huje zdelo kot takrat, ko smo z nasajenimi bajoneti Ruse napadali. Nikakor nisem mogel zapopasti, da bomo morali tjakaj iti, kamor Rusija velike zločince tira. Mora celo ondi zmrznemo? Pa Rusi so Rusi; ne poznajo šale; zdaj smo v njih pesteh. Tudi druge je zelo Sibirija skrbelo. Slednjič smo se le vdali v usodo in Rusi so nas naprej gnali. Zvečer smo šli spat v neki skedenj, toda spati nismo mogli vsled velike razburjenosti in dogodkov minulega dne. Še le proti jutru nas je zaspanec premagal, da smo malo zadremali, prvo noč našega ujetništva. Zjutraj, so začeli Rusi klicati: "Sabiraj se!" Takoj smo bili zunaj, da odrinemo naprej. Ali, kje je naša včerajšnja moč? Noge so nam postale težje in ves život je izgubil danes svojo moč. Včeraj me ni težil niti nabasani telečnjak, danes pa že komaj nesem krušno vrečo (Brod-sack) z malo perilom. Pa tudi drugi tovariši so tarnali, da so slabi; tupatam smo si odclmili palice, da smo se opirali nanje. Tudi lačni smo bili, pa še zelo, kar je povzročilo našo telesno slabost, kajti že prej nismo dva dni ničesar jedli. In naši "bratei," Rusi so za našo lakoto niso dosti zmenili, ampak tirali so nas naprej, po razorani Galiciji. — Učogi galiziški prebivalci! Vse jim je bilo uničeno. Polja razorana od granat in od strelskih jarkov, stavbe pa razbite in požgane; ceste, razvožene od topov so bile bolj podobne mlakam kot pa cestam; komaj smo gazili po globokem blatu. — Pač žalostno pogled na nesrečno in opustošeno Galicijo! Kdo bo prizadetim plačal odškodnino? Gorje deželi, kjer gospodari vojni moloh. Nekdaj so neverni Turki in Tartari po zverinsko puštoili zemljo, danes pa to počenjajo krščanski vladarji, ne zmeneč se za solze ubogega ljudstva! Tako smo lačni in utrujeni gazili po blatu naprej; spali smo navadno v kaki napol podrti šoli; čez dva dni smo pa dobili vsak polovico konzerve in pa nekaj suhih skorij; da smo si za silo privezali dušo; prve dni se tudi za denar ni moglo nič kupiti. Ko smo dospeli do mesta Jaroslav, je bilo že malo boljše, ker smo dobili pri judih lahko dosti kruha. Da je bil kruh drag, o tem mi ni treba povdarjati; poljski judje so namreč znali to priliko vporabiti v svoje oduške namene. Neki jud je zahteval, da naj mu dam za hleb kruha svoj plašč; pa nisva naredila nič kupčije; jud je odšel brez mojega plašča, jaz pa brez nje-

govega hleba. Običajno so me judje vedno "ociganili" pri denarju; ako sem mu plačal z avstrijskim denarjem, mi je nazaj odšel ruskega drobiža trdeč, da je ruski drobiž ravno toliko vreden. Pri nekem drugem judu sem zamenjal nekaj denarja, ki je rekel, da je avstrijski denar komaj polovično toliko vreden kot ruski. Najrajši so pa kupovali ure, prstane, verižice, uhane itd. Vedno so nas povpraševali: "Haben Sie Uhr?" (Imate uro?) Ako se je kdo izmed srečnih lastnikov oglašil, se je začela barantija in kupčija. Jud je začel kazati hleb ravno pečene kruha. — Prijeten duh je na lačnega vojaka tako globoko učinkoval, da je bila kupčija kmalo sklenjena v veliko zadovoljenost prebrisanega juda.

Če smo prišli v kako naselbino, so nam nakazali prenočišče po hišah. Nekoč sva bila z nekim tovarišem (rodom iz Iga pri Ljubljani) čez noč pri nekem judu. Opazoval sem juda pri molitvi. Na čelo si je privezal neko črno, šatulji podobno stvar, okoli roke si je pa tesno omotal nek jermen ter zrl v neko izdolino na steni, obrnjen proti Jeruzalemu (izhodu). Nič se ni zmenil na okoli, stoječe, ampak je nepremično gledal v steno in molil. Ko je enkrat končal, je bil pa zopet zgovoren mešetar.

O kaki snažnosti pri teh krivonosihi ne smem govoriti; najbolj nemarni so oni judje, ki nosijo kodraste lase (kravželjne); po laseh ga že od daleč lahko spoznaš, da je v sorodu nekdanjim Izraelcem. Poljski Jud je tudi uljuden, ter zgovoren; tako te bo nalaagal, da mu boš k sklepu res verjel. Ni torej čuda, da te ljudske pijavke ves svet črti, najbolj pa še Poljaki in Rusi. Pa pustimo zaenkrat te Abrahamovce pri miru! —

Ko smo gazili galiziško blato, smo prišli tudi med Poljake in Rusine. Ti so nam postregli s kosom kruha, če so ga le imeli. Najbolj darežljivi so bili Poljaki.

Na tej težki poti so se nam že prve dni pridružili tovariši našega 17. polka; bilo jih je 8 od neke druge stotnije, kar je še preostalo živih; z njimi tudi poročnik. Od druge strani so prignali sedem lovečev 7. bataljona in 400 Bošnjakov 2. boš. pešpolka; pozneje se je nam priklopilo še večje število Čehov in Madžarov. Kaj ne? Zdaj nas je bila pa že velika procesija! Na novega leta večer smo dospeli vsi utrujeni v mesto Lvov, prestolico nekdanje avstrijske Galicije. Doživlja je v tem mestu, ter nadaljnje dogodke v ruskem ujetništvu tekom 4 let, bom opisal v prihodnjih številkah tega lista.

DELAVSKE PLAČE V AMERIKI IN DRUGOD.

Nedavno je posebni odsek kongresne zbornice izdal malo brošurico, v kateri so označene plače delavcev inozemskih držav v primeru z delavskimi plačami po Združenih državah za leto 1920.

Te plače so preračunjene tedensko na dolarje, oziroma po naši valuti.

Lansko leto so povprečno dobivali delavci po naših jeklarinah in železoličarnah po \$43.12 na teden; na Nemškem \$5.35 na teden; na Japonskem pa \$9.90. Ameriški tkalec bombaževine je lansko leto zaslužil po \$20.86 tedensko; na Nemškem \$4.35 na Japonskem pa \$4.56. Tkalec sukna je volne so bili 1. 1920 v Združenih državah tedensko plačani po \$38.98, na Nemškem pa samo 4.36, na Japonskem pa \$4.56. Mizarjem v Ameriki je bilo lansko leto tedensko plačevano po \$27.21, na Nemškem po \$5.76, na Japonskem pa 9.

90. Krojači so pri nas zaslužili po \$26.38, na Nemškem po \$6.24 in na Japonskem po \$8.13. Najnižjo plačo so dobivali navadni delavci po kemičnih tovarnah v Belgiji, komaj \$3.31 na teden, med tem ko se je takim delavcem v Nemčiji plačevalo na teden po \$5.52, na Japonskem pa \$4.50, pri nas v Združenih državah pa \$18.50.

Ta tabelica plač je v inozemskih državah vsled tega tako nizka ker je tudi denarni kurz teh držav tako padel, dolar pa ostal v svoji veljavi.

Nikakor se ne more trditi, da so bili naši ameriški delavci v primeru s svojimi inozemskimi tovariši tako sijajno plačani. Pri tem je treba vpoštevati življenjske razmere tukaj in v tujih državah ter enotno vrednost nemške marke, in japonskega jena. Na Nemškem zasluži na dan kak rokodelce po 70 mark; na Nemškem se pa dobi za 70 mark veliko več blaga kot pa pri nas za 70c.

OTOK ZA REJO LISIC.

Dva izkušena inozemca, Iree Z. T. Halferty in Sved Gus Olsen sta prišla nedavno na misel, da se ukvarjanje na farni dandanes več ne izplačuje. Z živino — konje, svinje, ovčje in čebelorejo ter perutinarstvom je preveč dela in stroškov; zato sta se odločila za nekaj, povsem novega: rediti dragocene srebrnokasto sive lisice. V to svrhu sta pred 7 leti kupila 50,000 štirjakiških milj obsegajoči otok Ugak, 6 milj od Kodiak otoka v pacifičnem morju ob obrežju Alaske, ter začela to novovrstno rejo lisic in sicer s tremi pari. Od onega časa so se lisice tako zaredile, da jih šteje navedena farma že 100 parov.

Lastnika tega lisičjega otoka imata izračunano, da bosta že čez dve leti lahko vsako pomlad prodala po 50 dragocenih lisičjih kož po \$500 do \$1000, vsako, kar jima bo več doneslo kot kaka velika farma z živino.

Halferty, solastnik te lisičje arme, je letošnjo pomlad prinesel v Portland, Ore., 16 ustrojenih kož srebrnkastih lisic; iste je brez truda prodal za deset tisoč dolarjev ter se vrnil nazaj v Alaski; v kratkem se bo pa pravljaja začasno službo zveznega komisarja na otoku Kodiak v Alaski; v kratkem se bo pa za stalno naselil v svoj lisičji otok, kjer se bo pečal le s to bičkanosno rejo. Na otoku Ugak kjer brezskrbno skačejo te dragocene lisice, je zadnji čas živel samo njegov tovariš Gus Olsen.

Največ sitnosti delajo pri lisičereji požrešni orli, ki odnasajo še mlade lisičke in lisjake; vsled tega sta se navedena odločila poloviti in postreliti vse jastrebe in orle. Letos sta jih pokončala 65; za vsakega dobita po 50c nagrade od vlade.

Lansko leto sta lastnika tega otoka najela dva domačina, ki sta po bližnjih otokih lovila lisice; plačala sta jima \$50 mesečno in \$5 nagrade za vsak rep.

Pri reji teh dragocenih lisic ni treba nobenih skrbi in dela; živali lahko prosto letajo okoli, saj z otoka nobena ne uide. Tudi glede hranjevanja istih ni nič sitnosti, kajti ptičev in druge divjačine je na onem otoku mnogo. Ako voda vrže kakega poginulega morskega soma na obrežje otoka, zadostuje to za pol leta hrane lisičam.

Dandanes je par madih lisic s sivo-srebrnkastim kožuhom vreden \$1500. Lisice se pariyo meseca februarja, zvrzejo pa meseca maja.

V Alaski je samo še ena slična farma na Middleton otoku, blizu Valdeza; vendar je ista veliko manjša. Lastnika lisičje farne na otoku Ugak cenita svoje premoženje v lisicah na \$100,000.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Obletnica septembarskih dogodkov. — 20. septembra je preteklo 13 let, ko je vojaštvo 27. pešpolka v Ljubljani nastopilo z orožjem zoper Slovence, ki so dajali duška svojem ugroženju zoper divjaštvo Nemcev v Ptuj. Ubita sta bila strojnik Narodne tiskarne, Rudolf Lunder in dijak Ivan Adamič, ki sta slučajno zašla med vrve proti komunu sploh ni bilo poroda nastopiti s silo. Nabrala se je vsota za spomenik nedolžnim žrtvoma in se je spomenik izdelal, toda sovražna nam vlada ga ni pustila postaviti na pokopališču Sv. Križa. Danes pa že davnej ni nobenega razloga, da se spomenik ne bi postavil na svoje mesto, v polni brezbriznosti pa leži še vedno v shrambi mestne občine. Zadnji čas je, da se počasti spomin dlh, kakor je to bila volja tega naroda, ki je zanj prispeval.

Ljubljanski semenj. — Veliki semenj je bil zaključen dne 13. sept. ob 6. ur zvečer. Naval občinstva zadnje dni je bil zelo velik, pa tudi trgovina flore zaznamovani lepe uspehe. Vodstvo semnja poroča, da je obiskoval semenj 121 tisoč ljudi. Uspeh v trgovskem smislu je mnogo večji, kot se je mislilo prve dni. Uradno poročajo, da je bilo sklenjenih kupčij na semnju v skupni vrednosti 600 milijonov kron. Vsi, ki so izločili na semnju, so bili z uspehom zelo zadovoljni. Mnogi od njih so izjavili, da bodo prihodnje leto izločili še več stvari in po možnosti v lastnih paviljonih. Uspeh tega semnja je bil tak, kot ni noben drugi in ni noben pričakoval pa je z ozirom na to upravičeno pričakovanje da bo ta semenj prihodnje leto uspel še bolj.

Zlata poroka. — Dne 22. sept. sta obhajala zlato poroko v Novem mestu g. Leopold Fischer in ga. Marija Fischer, v krogu najbližjih sorodnikov. Cerkevni obredi so bili izvršeni po premil. gospodu proštu Seb-Elbert v kapiteljski cerkvi. Novomeščanom in okoličanom je gospod Leopold Fischer mizar-ski mojster dobro znan kot čolnar na Krki in je v dolgi dobi svojega življenja rešil gotove smrti marsikaterega iz valov potuhnjene Krke. Obče priljubljenima zlatoporočencema čestitamo k temu redkemu slavlju in kličemo: Bog vaju živi še mnogo let.

Nepošten poštni upravitelj. — Meseca oktobra 1920 je poslal Janez Košir iz Amerike svoji materi Ani Košir potom čekovnega prometa in urada znesek 19.355 kron z naročilom da bi plačala neki dolg Antoniji in Mariji Brencetovi. Poštni upravitelj na Preserjih dne 5. aprila 1877 rojeni oženjeni Josip Mravljec je pa ta uradno mu poslani denar poveril in da bi prikriji goljufijo, je ponaredil podpis Ane Koširjeve in je počekovnemu uradu, ker je mislil da Koširjeva sploh ne bo izvedela, da ji je bil poslan denar iz Amerike. Janez Košir je pa pisal svoji materi, da ji je poslal denar in je na odgovor, da denarja ni dobila, reklamiral, kaj da je z denarjem, nakar se je ugotovila goljufija. Deželno sodišče v Ljubljani je obsodilo Mravljeta na 8 mesecev težke ječe poostrene s postom in trdim ležiščem na mesec.

Umrl je v Rožni ulici 41 vpo-kojeni prgovni mojster juž. železnice g. Lovro Fatur v lepi starosti 89 let. Pokojni je bil vzor moza posteljnika, nad vse skrben oče in soprog. Kdor ga je poznal, ga je vzljubil. Bil je oče centralnega nadzornika g. dr. Faturja in slovenske pisateljice gđe. Lee Fatur.

Smrtna kosa. — Na Bukovici pri Skofji Loki je 18. sept. pre-

čem in sestri Cilki pa naše odkrito in globoko sožalje!

Morilec šene in otroka obs-ojen na vislice. Iz Maribora poročajo: Porotna razprava proti morilecu — Karlu Živku — se je vršila 24. sept. ob 8. uri zvečer. Porotniki so se izjavili z 8 glasovi, da je kriv umora žene, glede umora otroka pa so izrekli z 13 glasovi, da ni kriv. Živko je izjavil da je nedolžen. Senat je na podlagi krivdoreka porotnikov obsodil Živka na smrt na vešalih.

Mariborska porota. Dne 21. sept. so se pred mariborsko poroto obravnavali štirje slučaj. Anton Rajh, kurjač v Halbertovi tovarni za usnje, je ukradel kože in podplate. Škoda znaša nad 65.000 K. Obsodjen je bil na 18 mesecev težke ječe. — Nato je prišel na vrsto Anton Trnjak, ki je 7. avgusta na planinski veselici v Rušah zaklal maturanata Serajnika. Zagovarjal se je s popolno pijanostjo, kar so porotniki tudi upoštevali. Dobil je samo tri mesece zapor. — Avgust Peitler je 26. decembra 1920 v Račjem v gostilni med preprirom s kolom udaril po glavi Štefana Klina s tako silo da je ta čez nekaj dni umrl. Peitler je bil obsojen na 2 leti težke ječe. — Kot zadnji se je zagovarjal Ivan Vesnjak radi posilstva in gopa. Dobil je 10 let težke ječe.

Ponočni napad. V Mariboru so 20. sept. v Gubčevi ul. 3 ob 5. uri zj. našli v stanovanju 60 letnega čevljarja Antona Rozmana vsega v krvi. Bile so mu prerezane žile na rokah. Ljudem, ki so prihiteli na njegovo upitje, je izjavil, da ga je zbudil neki neznanec, ki ga je napadel z nožem, ko mu je odpel. Kdo je bil napadalec in zakaj ga je napadel, ne ve. Rozmana so prepeljal v bolnišnico.

Stotisoč dolarjev zaplenjenih. V Zagrebu so zasledili, da od našajo bankirji tujo valuto preko meje. Dne 20. sept. sta nekemu takemu bankirju iz Zagreba sledila dva detektiva do Maribora, kjer sta ga čakala, misleč, da bo oddal dolarje v Mariboru. Tihotapec pa se je odpeljal z brzovlakom dalje, vsled česar so vlak ustavili ter prijeli bankirja, pri katerem so dobili 100.000 dolarjev.

Ciril Ličar — profesor zagreb-škega konservatorija. Iz Zagreba poročajo, da bo znani slovenski pianist Ciril Ličar imenovan za profesorja na zagrebškem konservatoriju.

Zbirajte znamke! Jugoslovenska Matica se obrača do vseh rodoljubnih ameriških Slovencev z uljudno prošnjo, naj zbirajo rabljene znamke, s čemur bi prišla Jugoslovanska Matica do novega stalnega in izdatnega dohodka. Brez vsake žrtve, le z malim trudom lahko pripomorete Jugoslovenski Matici do lepih svot. Torej: vsi, ki imate smisla za narodno obrambno delo, zbirajte rabljene znamke! Znamke naj se ne trgajo iz papirja, marveč naj se izrežejo in sicer tako, da ostanejo zobčki nepoškodovani. Znamke je pošiljati na naslov: Jugoslovanska Matica, Ljubljana. Pred škofijo 21.

Kakšne knjige izdaja Pri-bičević za šole. V hrvatskih listih iz Bosne čitamo da je Pribičević odobril čitanko za srednje šole, katere naslovni list je tiskan samo v cirilici. V njej so med drugimi tudi sledeči stavki: "Karlo, car avstrijski i kralj ugarski, naš je gospodar." — "Dunav, najveća reka u monarhiji, teče pored Beča i Budim-Pešte." — "Za carice Marije Terezije sagradile se mnoge škole." — "Dajem život i krv za cara." — "Nj. e. i. kr. Ap. Veličanstvo itd." — Knjigo je odobril Pribičević in baste! Ona je vzgojna v državotvornem smislu!

Slika iz Beograda, ali prepri-zaradi državnih himen. Peveci

zajojo: Bože pravde. Poslušaleci se odkrijejo in vstanejo. Ko je pesem končana, se pripravljajo pevci na izvajanje daljnjega programa. Poslušalci pa stoje in čakajo, kdaj pride na vrsto Lepa naša domovina in Naprej zastava Slave. Ker se pevci ne zganajo, se slišijo protesti, kar neugodno vpliva na celo prireditel. Konec takim neprijetnostim je naredil prosvetni odbor, ki je zapovedal, da se morajo vselej, kadar se poje državna himna, peti vse tri.

Številno ministrov bodo zni-žali na 12, zato pa bo vsak dobil svojega stalnega namestnika. To bodo takozvani državni podtajniki. Tako smo plačevali doslej 18 ministrov, zdaj jih bo pa 24. Zakaj pa ne, saj imamo denar.

Odkrita zarota proti kralju in Pašiču. Belgrajski listi poročajo iz Subotice, da so v Verlikem, Bečkerekcu aretirali dijaka Spasoja Stojanovića, ki je došel iz Moskve, da ubije našega kralja in ministrskega predsednika Pašiča. Aretirani je vse priznal. Z njim sta došla tudi dva pomagača, ki ju je poslal Šima in Marković. Za to dvojico se še ne ve, ali sta že aretirana. Preiskava je v teku.

Razžaljenje kralja. Zapri so hlapca Franceta Repeta, ker je prostaško žalil našega vladarja.

Strašen detomor. Ana Sever iz Aleksandrovega v Vojvodini je povila po 7 mesecih zdravega dečka. Ker je mislila, da ji bo z ozirom na predčasen porod istega mogoče utajiti, je otroka zakopala na polju. Čez par dni pa so ga izkopali psi, ki so truplo popolnoma izjedli. Brezsrčna mati je bila aretirana in oddana v zapor, kjer je svoj zločin priznala.

Sina ubil. V vasi Klokočevik v Bosni sta se pred par dnevi sprla oče in sin radi delitve premoženja. Tekom prepira je oče zagrabil velik nož in ga zadržal sinu v prsi. Sin je bil prepeljan v bolnico, kjer je kmalu nato umrl, oče pa se je sam javil sodišču.

Čez 100.000 kron kazni je naložil finančni uradnik — seveda liberalci — svetnik Reich nekemu kmetu, ker je kahal meseca maja žganje z suhih hrušk, naznanil je pa samo kuhanje iz hrušk, ker je prisojal gospodi pri financi toliko pameti, da se v maju ne more kuhati žganje iz svežih hrušk. Nekdo pa je moža naznanil, in liberalni uradnik, ki mu je ljudstvo samo zato, da ga muči, mu je naložil kazni 408.953 K 60 vin. — Tako se godi kmetu pod vladno samostojnega Puljeja.

Narobe svet. V Jugoslaviji so milostne sodbe. Sin, ki umori očeta, dobi štirinajst let, onemu, ki se kaj obregne ob belgrajsko gospodo pa za vse življenje vzamejo besede.

Ljubljana še zdaj nima žu-pana. V Ljubljani je bil pred 5 meseci izvoljen za župana narodni socialist Anton Pesek. Ker pa se liberalci boje, da ne bi zavela na magistratu nova sapa, ki bi odnesla gotovim gospodom in bankam ogromnih dobičkov, ki jih sedaj delajo z mestnim denarjem, hočejo na vsak način liberalnega župana. Ker pa večine nimajo, so začele ruvati proti Pesku začeli mu očitati razna protinravna dejanja, ki jih je baje zagrešil pred več leti, na kar je vlada kot poslušna njih dekla odredila tajno preiskavo, ki je baje dokazala njegovo krivdo. Splošno pa se govori, da se pod to preiskavo skrivajo grde goljufije, ker se vlada boji pokazati preiskovalne spise, da bi se Pesek vsaj lahko branil. Na podlagi te čudne in sumljive preiskave je vlada odklonila potrditev Peska za ljubljanskega župana. Novega pa tudi ne pusti izvoliti.

Severa's
Regulator

(Sever's Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih lastnosti neredov in hiranja, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri svojem lekarju že danes.
Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Look out za pijače

katere so zdrave kot je Triglav. Čaj vroč preden greste k počitku, zavoj 75c. TERPOTEC zavoj 75c. RMAN zavoj 75c. 1000 ROZE zavoj 75c. Enclian (GENTIAN) zavoj 75c, in druga želišča v zalogi. BRINJE iz starega kraja po 16c funt, 125 funtov \$11.00. Naročite si iz Chicago, s tem se prihrani na voznju. PRASEK od vina (Weinstein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljšje kisle pijače za \$3.00. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo malt in brinje ne. Naročil se ne pošlje, ako niso naprej plačane. Pišite glede zastopništva prodaje Gauge. — Velik komišeni!

A. HORWAT,
1903 W. 22 St. Chicago, Ill.

ZA ODVETNIŠKO TOLMACENJE
ALI NOTARSKA OPRAVILA
obrnite se v vseh slučajih na nas in Vam bomo zadeve povoljno uredili.
E. Greenwald, odvetnik.
William B. Laurich,
Slovenski javni notar.
1900 W. 22 Place. Chicago, Ill.
Telefon: Canal 5777
(Nasproti slovenske cerkve.)

Prisiljena dobra volja ali prisiljen zadovoljen počutek ni pri človeku nikdar umesten.

DR. J. E. URSICH
SLOVENSKI ZDRAVNIK IN KIRURG,
1858 W. 22nd Street, in na vogalu Lincoln St., Chicago, Ill.
Phone Canal 4918.
Ordinira vsak dan v svojem zdravniškem uradu.
Od 9. do 10. ure popoldne, od 2. do 4. ure popoldne.
od 7. do 8. ure zvečer.
Ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne.

Columbia Grafonola
je najboljši govoreči stroj za Vaš dom. Na prodaj proti takojšnjemu plačilu, ali na lahke obroke.
KUPITE GRAMOFONSKO PLOŠČE (RECORDS) V TRGOVINI
International Music Shop
1043 Collins St. Joliet, Ill.
Največja trgovina s takimi ploščami v Jolietu. V zalogi imamo veliko izbero Slovenskih in hrvatskih plošč z lepimi in znanimi komadi, pridite jih za poskušnjo k nam poslušati!
Odperto dnevno do 9 ure zvečer. Odperto tudi ob nedeljah.

THE DOLLAR SAVINGS BANK
BRIDGEPORT, OHIO.
Glavnica \$50,000.00
Prebitok \$50,000.00.
Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.
Posebno pozornost dajemo Ilozanskemu oddelku.

VELIKA RAZPRODAJA
ČEVLJEV.
Vaš prijatelj Philip Denmark Vam sedaj ponuja vso svojo zalogo najboljših čevljev po jako znižani ceni valed tega, ker bo. odprl novo trgovino. Ne pozabite naslova:
5213 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Nervozne, oslabele žene,
ki trpi na bolečinah v križu, v boki ali na straneh, na senzaciji, ki sladi človeka k tlom in dela v splošnem telesu težo, na glavobolu in neredu pri naravnih funkcijah, dobe od pomoči, ko vzamejo

Severa's
Regulator

(Sever's Regulator). Priporočen je za zdravljenje tistih posebnih lastnosti neredov in hiranja, ki so jim podvržene ženske. Dobite ga pri svojem lekarju že danes.
Cena \$1.25.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Look out za pijače

katere so zdrave kot je Triglav. Čaj vroč preden greste k počitku, zavoj 75c. TERPOTEC zavoj 75c. RMAN zavoj 75c. 1000 ROZE zavoj 75c. Enclian (GENTIAN) zavoj 75c, in druga želišča v zalogi. BRINJE iz starega kraja po 16c funt, 125 funtov \$11.00. Naročite si iz Chicago, s tem se prihrani na voznju. PRASEK od vina (Weinstein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljšje kisle pijače za \$3.00. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo malt in brinje ne. Naročil se ne pošlje, ako niso naprej plačane. Pišite glede zastopništva prodaje Gauge. — Velik komišeni!

A. HORWAT,
1903 W. 22 St. Chicago, Ill.

ZA ODVETNIŠKO TOLMACENJE
ALI NOTARSKA OPRAVILA
obrnite se v vseh slučajih na nas in Vam bomo zadeve povoljno uredili.
E. Greenwald, odvetnik.
William B. Laurich,
Slovenski javni notar.
1900 W. 22 Place. Chicago, Ill.
Telefon: Canal 5777
(Nasproti slovenske cerkve.)

Prisiljena dobra volja ali prisiljen zadovoljen počutek ni pri človeku nikdar umesten.

DR. J. E. URSICH
SLOVENSKI ZDRAVNIK IN KIRURG,
1858 W. 22nd Street, in na vogalu Lincoln St., Chicago, Ill.
Phone Canal 4918.
Ordinira vsak dan v svojem zdravniškem uradu.
Od 9. do 10. ure popoldne, od 2. do 4. ure popoldne.
od 7. do 8. ure zvečer.
Ob nedeljah od 10. do 12. dopoldne.

Columbia Grafonola
je najboljši govoreči stroj za Vaš dom. Na prodaj proti takojšnjemu plačilu, ali na lahke obroke.
KUPITE GRAMOFONSKO PLOŠČE (RECORDS) V TRGOVINI
International Music Shop
1043 Collins St. Joliet, Ill.
Največja trgovina s takimi ploščami v Jolietu. V zalogi imamo veliko izbero Slovenskih in hrvatskih plošč z lepimi in znanimi komadi, pridite jih za poskušnjo k nam poslušati!
Odperto dnevno do 9 ure zvečer. Odperto tudi ob nedeljah.

THE DOLLAR SAVINGS BANK
BRIDGEPORT, OHIO.
Glavnica \$50,000.00
Prebitok \$50,000.00.
Pod nadzorstvom države Ohio, ki je tudi naša vlagateljica. Plačujemo po 4 odstotkov obresti pri hranilnih vlogah.
Posebno pozornost dajemo Ilozanskemu oddelku.

VELIKA RAZPRODAJA
ČEVLJEV.
Vaš prijatelj Philip Denmark Vam sedaj ponuja vso svojo zalogo najboljših čevljev po jako znižani ceni valed tega, ker bo. odprl novo trgovino. Ne pozabite naslova:
5213 Butler St., Pittsburgh, Pa.

NAJVAŽNEJŠI STROJ.
Človeško telo je najvažnejši defnjouci stroj. Sicer pa kar je potrebno pri vseh strojih, je potrebno da se pazi nato, da deluje naravnim potom in brez vsake posebne prisiljenosti, pokvare in posebnega truda. Trinerjevo grenko vino je idealno gonilno sredstvo katero pomaga stroju, da deluje gladko. Pomaga prebavi, odžene vse zaostale snovi iz notrajih delov telesa in ojača ves životni sistem. Je prijazno in najmanj ne škoduje najfinejšim delom želodca. To so stvari potrebne v vsaki hiši kot nam piše Mr. James Kabels z dne 3. septembra, 1921. iz Limon, Colo. "Pošljite mi takoj 6 steklenic Trinerjevega grenkega vina, mi ga zelo potrebujemo. Moja soproga ne more biti brez njega, ker je zelo važno domače zdravilo, pošljite takoj." Vaš lekarnar ali trgovec z zdravili ima v zalogi vsa Trinerjeva zdravila, sicer odločno zahtevajte le Trinerjeva zdravila.
(Adv.)

DON'T FORGET
AMERICA'S MAKING
EXPOSITION
SEVENTY-FIRST REGIMENT ARMORY
34th STREET & 4th AVENUE
NEW YORK CITY
October 29th - November 12th

Zastave, bandere, regalije in zlate znake za društva ter člane K. S. K. J.

izdeluje
EMIL BACHMAN
2107 S. Hamlin Ave.
Chicago, Ill.

IVERI.
Razsodni in modri farmarji ne bodo nikdar svojih pridelkov sejali na političnem polju.

SUNA DOBA.

Uredil Franc Medved.

O KOŠNIKU Z GLOBOKO KORENINO IN KAKO JE KAPA DOBILA COF.

Zdaj-le, ko so Matevžu za južno drli zob, mi je šinila v glavo še druga storja, ki je tudi ne kaže zamolčati, namreč o ribniškem zoboderu. Tem poslom je v Ribnici stregel od nekaj kovač in je imel svojo tarifo, groš za sprednji zob, dvojčico za kočnik, in jih je drl z golo roko ali s kleščami, kakor je nanesel zob.

Pa je pristregel k mojstru zoboderu svojo čeljust graščinski birič in je stokalo in vokalilo in se halo kovačevih rok in kovačevih klešč.

"Daj nu daj," je rekel kovač, "ne vaju, zekaj stokaš in vekaš, saj nič ne boli, mene že ne! Pa ker si gaspuskega rodu, naj bo, ti bom izdrl kruoto po gasposki, brez rok in brez ključ, kakor jih dero cesarski padarji, — ali vajs, boš plačal bokal likofa."

Ravnala sta se pred kovačnico; ubogi birič je sedel na hlood, mojster kovač je vzel dolgo žico in mu zob dal v zanjko, drugi konec žice je ovil okoli stebra, ki je na njem slonel napušč.

"Lej," je dejal, "pa si opravljen-Mar te je kaj bolajlu? Nič! Mene tudi ne! Zdajle samo še, de počasi in ne glas šteješ do pet pa ti zob sam skoči iz ust, kakor zajec in grma."

Birič uboga, šteje eno, dve, tri, štiri, pet, — tedaj ga kovač skrivaj dregne s svedcem v sedalo. Birič je zatulil, kakor zver v hosti, skočil kvišku pa mu je zanjka z zobom vred odletela iz ust.

Izpljuval se je, odkrehal in eduškal, potem je povedal: "Kruota, kako globoko de je majlu korenino! Noter v hlače sem zečutil, ko se je izrula, ranu bi me kaj zbudlu. Vajš, de me je lehku bolajlu!"

Te storije je pravzaprav konec, ali naj bo, da še povem, kako sta pila likof.

Birič je poklical bokal, čuda hitro se jima je sušil, vino je bilo dobro in birič ga je pohvalil.

"Ze sveto mašo pa le naj," mu je ugovarjal kovač.

"Kaku de naj?"

"Zetu de naj! Vajš, bi ga bilu škoda, ko bi ga mašnik majšal z vodo. — Poslušaj moj svet, še anega ukaži ze-adi nu kakor ze rečuje, ali naj taku?"

Birič je bil pameten mož — kakšen pa, ko je dan na dan de dvajset let stregel graščinski pravici! Stori je po kovačevem svetu in sta spravila še drugi bokal pod krov.

Tedaj se je zahotelo kovaču še tretjega: "Da bo kapa majšala cof! — Je rajs dobru," je dejal, "taku dobru, de bi ga ne spageo dal in po grlu gori in doli vlačil, de bi dalij časa bilu luštnu."

No in potem se je zgodilo, da je kapa res dobila cof, mačka se pa ni malo čudila, zakaj se ji je birič odkril in jo pozdravil z botro.

KAKO SO VSEPOVSOD OIS-LALI MATIJEVO UČENOST.

Oče Matevž je bil vesel, modrega sina, pa tudi mati Mina ga je gledala z ljubeznijo in je rekla možu: "Matevž, fanta daj šelat, fant ima betico!"

Matevž je odgovoril: "Kaj nu šolat Vitre kladi in ravnati zna, dno plesti tudi, drugih modrosti se pa še ne učim majhnu od mene, majhnu od tebe, od lisa pa, kaku se lonci peljajo. Le spovedi se ni opravi in sve tega obhajila, tistu me skrbi, kaku me bom dopovaldal."

Pa je oče Matevž vzel v roke

Matevž, mu sukal budo, napel pamet in napeljal s prakoristnimi nauki, delil ga je in svaril, potem ga je zapotil v cerkev:

"Gospod naj bo hudi, drugače če si česna preveč snajdel pred spovedjo, — vajs, po čestnji gre huda sapa iz ust, vsakteremu naj povsot. Nič se jih ne boj in jim po resnici in pravici rezloži in povaj, kaj si dajal in počel. Boš videl, ne bo napaki!"

Matejico gre in se skesano izpoveduje, kaj vse je delal in počel: "Najpoprajd sem s krivcem leskovih palic nesejal. Potlej sem vitre klal in ravnal. Obodi kriviti in šivati pa še ne znam, vajete, se bom poboljšal. Potlej sem pa z očetom suho ruobo po svažit porival."

Gospod poslušajo, pokimajo in pravijo: "V žagrad pajd, tam bo obhajilu."

Matejico uboga, kakor so mu veleli, gospod pridejo za njim, v kotu je stala palica pa ga posteno natreskajo.

Matejico pride domov, ga vpraša oče:

"Nu, ljubi moj iajpi sin, kaku je kaj bilu?"

Sin pové: "Spoved rajs ni bila napek. Ali obhajilu, obhajilu se mi je pogrbi lomilu."

Mater je peklo, da se sinek ni obnesel pred gospodom. Pa ga je šla opravičevati, češ, ni se nalašč tako nerodno izpovedoval, le prav ni razumel očetovih nauk.

Gospod so bili dobri in so mu odpustili; še jih je mati prepsila, da ga vremo za minis tranta.

"Naj bo," so rekli, "poskušaj ga, kaku bo vozilu, ali mi ne prekuene svajtega opravi-la."

Mati zadovoljna, sin tudi, "Ministrirat znam," je dejal, "o jej, saj še Jerin Jakec zna, ki ga z ano roko vržem. Le tu mi ne gre v glavo, kdaj treba, de pozvončkjam."

"Kar mene v cerkvi poslušaj!" ga je potolažila mati. "Kadar bom zakasljala, taces pa pozvončkjam, to ti bodi ramku znamenje!"

Prišla je maša, ki je Matejico pri nji stregel. Ali se je zgodilo, da je bila mati Mina prehlajena in je vso sveto mašo prekašljala in prekrehal. Matejico pa je verjo, kakor ga je bila podučila, za njo zvončkjal in zvončkjal; se pri evangelju, da ljudje niso vedeli, ali bi stali, klečali.

Po maši so mu stisnili gospod sold v roko zato, kar jim je stregel, še enega pa, da ga ne bo več blizu. "Vajš," so rekli, "krivo vero smo že imajli, pa se ni tuliku obnesla, de bi mi jo mistoriti spet obnavljali."

Modrosti Matejiceva je bolj rastla z leti. Pravijo, kadar je šel rake lovit v potok, si je vsakikrat roke opljuval, da bo bolj trdno prijemal.

In se je razne glas njegove učenosti. Se je primerilo, da so dejali: "Matevžev Matejico bo kakšna je to zver. Potem so pa vajdel, kaj de je, Matevžev Matejico naj pride."

Gredo ponj, pride, si ogleda ježa in pravi: "Ali je volk ali pa medved; če naj mar lisica!"

Žvepleni vrelec v Medjimurju.

Poleg Prekmurja leži med Muro in Dravo Medjimurje, katero ima skoraj isti obseg in isto število prebivalstva ko Prekmurje (do 100.000 prebivalcev). Obe ti pokrajini sta spadalji preje pod ozemlje kro-ne sv. Stefana, in sicer celo Medjimurje ter del Prekmurja od zaladsko županijo, a drugi del Prekmurja pod železno žu-

del Medjimurja, to je ob jutomaski, sv. bolfanaki in središki županiji, govori dialekt, ki je slovenski veliko bližje nego hrvaški. Župlja Strigova, Macinci, sv. Jurij na Drugu, St. Martin in Selnica, ki leže ob nekdanji štajerski meji, so imale trgovske in obiteljske vezi s štajerskimi Slovenci, naročeni so bili na slovenske liste in knjige (posebno "Slov. Gospodar" in Mohorjevo družbo) ter so tako vsled vednega stika s Slovenci ohranile bolj slovenski značaj. Ob zasedbi Medjimurja je prebivalstvo teh krajev tudi zelo želelo priti pod slovensko upravo, ter smo prepričani, da bi tudi danes, ako bi se v teh krajih izvedel plebiscit, nad 80 odst. prebivalstva hotelo priti pod slovensko upravo.

Ti kraji so zelo bogati na podzemeljskih rudah in vrelcih. Posebno kraji, spadajoči v županijo Selnico, — katero vodi izredno naroden in blag župnik g. Ignacij Rodič, nečak škofa dr. Dominika Premuša v Zagrebu, ki je tudi rodni iz Preloga v Medjimurje — so polni teh podzemeljskih bogastev. Ako se voziš po železnici iz Čakovca proti Dolnji Lendavi v Prekmurje, opaziš pred predzadnjo postajo Murskim Središčem na nizkem gričevju levo od železnice visoke droge in večjo skupino novih stavb. To so petrolejski vrelci ob Selnici. Vrtati so začeli že pred vojno, in sicer je bila neka družba, kateri je načeloval žid Singer z Dunaja. Nabavili so mnoge rezervoarje in druge za produkcijo potrebne stvari, a ker se vsled takrat nizkih cen petroleja in visokih produkcijskih stroškov ni izplačalo, je delo zastalo. Med vojno, ko je petrolej postal precej drag ter ga tudi ni bilo veliko, so v nekaterih rovih zopet nadaljevali delo, katero pa je ob prevratu zopet zastalo. Takrat so gotovi revolucionarji postali lastniki teh vrelcev in vseh naprav. Hiše in skladišča so ljudje v času, ko so mislili, da ni sedaj nobene oblasti, skoraj popolnoma razdejali. Po zasedbi Medjimurja po naših četah se je to brezpravno stanje odpravilo. V Medjimurju je pa v tej dobi zavlada eksponent demokratske stranke dr. Ivan Novak, katerega je ta stranica postavila za poverjenika te pokrajine v sladki nadi, da bo sedaj on celo Medjimurje poblašal v demokratski koš in ga ob zgodnji priliki poklonil mogočnemu Svetozarju. Dobil je ta advokat, ki je sicer do pravrat bil popolnoma neznan osebica, vso oblast, še mnogo večjo, nego je ona današnjih pokrajinskih namestnikov, v svoje roke. In kjer so korita, logično da se najdejo tudi koritarji. Javili so se mogočnemu medjimurškemu paši enakovredni bratci iz cele kraljevine. Vse pisarne poverjenišva so bile že polne, občinska notariatska mesta vsa zasedena, učiteljska mesta isto od teh "znesljivih" pedagogov napolnjena, dočim so se vsi nekdanji učitelji brez izjeme kot "zanesljivi" odpustili, čedudi so bili domači sinovi, večji popolnoma poleg domačega narečja tudi hrvaškega jezika, ter nekateri, ki so bili pozneje sprejeti v Prekmurje, slovijo kot izborne učiteljske moči. To vse ni nič pomagalo, kajti "domači sin", kakor se rad naziva paša Novak, ni imel sreča za domače solane sinove Medjimurja, marveč je iste vrge na cesto in dal kruh drugim, od katerih je pričakoval, da bodo slepo orodje v njegovih rokah.

Ker pa med temi mnogimi pristasi še bilo več takih, ki niso bili ne za šolo, ne za kancelarijo, je svojemu drugu priakotil na pomoč enakovreden drug, dr. H. Krizman, advokat

v Varaždinu, po milosti S. Pribeviča minister za agrarno reformo v Beogradu. Izdal je naredbo, da se mora vsa posestva in vsa podjetja, last tujcev, dati odmah pod sekvester ali državno nadzorstvo. Z obeh rokama so vzeli paša medjimurški to naredbo v roke in jo zaželi temeljito izvajati. Na najbolj odlična, to je dobičkonosna podjetja in veleposstva so se postavile prve demokratske korifere, a druge sinekure so dobili ostali agitatorji edino državotvorne stranke. Da se pri razdelitvi teh mest ni pozabilo na rezne pobegle frančiškane ter so jim visoko na lo-stvi agrarne reforme zaguralo precej trde kline, je bilo samoumevno.

Sekvester in drž. nadzorstvo medjimurških veleposestev in podjetij, osebito temeljito uničevanje alkohola po grajskih kleš in še mnogo takih junaških činov demokratske gospode v Medjimurju bo tvorilo še poseben članek, s katerim hočemo vse te čine otefi pozabljenost. Za danes moramo omeniti le enega od mnogih "nadzornikov", to je čistokrven demokrat slovenskega rodu, ki sliči na ime Vargazon. Med vsemi mogočimi drugimi funkcijami je bil ta mož po naših informacijah poverjen za proizvodbo nacionalizacije teh petrolejskih vrelcev v Selnici in premogokopa v Peklenici pri Muskem Središču. Slednjega je izborna "nacionaliziral", kajti danes je njegova last. Kako je to uspelo, ve samo gospoda Novak, Vargazon & konz. Pa tudi pri petrolejskih vrelcih je šlo precej hitro. Za to "nacionalizacijo" se je zainteresirala "bratca" iz Srbije. V smislu demokratsko-radikalnega bloka so pritegnili k temu "aktu" tudi sina g. min. predsednika Pašića, kateri je, kakor so tajno šušljali, "zaradi" pri tej akciji nekaj stotisič dinarjev. Zanimivo pa je, da je danes kot prej lastnik tega podjetja že začetkom omenjeni žid.

Ker se je že pred vojno na več mestih poskušalo vrtati ter so vsled preslabe petrolejske žile ostale tistikrat cene cevi v zemlji, je v okolici Selnice mnogo takih v zemljo zavrtanih cevi videti. Nekatere so že zarastle s travo in grmičevjem, pri drugih še se je pozneje kaj poskušalo, dočim nas zanima le ena teh cevi, ki je zavrtana v zemljo dobre pol ure od Selnice proti Muri, ali pa trideset ure iz Sv. Martina odnosno tudi Strigove v kraju, ki se naziva Grkavešček ter ima po hribčku raztresenih do 30 bornih hišic. Cev je na malem, en oral obsejajočem travniku, ki je last ubožnega kočarja Martina Hadila v Jurevčaku. Njegova hiša je pet minut oddaljena od tega travnika. Ta cev nas zanima radi tega, ker iz nje neprestano, po dnevu in pomoči, v let žvepleosolna voda, katere pose-duje izredne zdravilne moči. Voda je ob izbruhu 28-30 stopinj topla. Odkrili so to zdravilno vodo delavci in kmetje, ki tam v okolici obdelujejo svoja polja in delajo na senožetih in v gozdih. Tukaj je iskala petrolejska družba baje pred šestimi leti petrolejsko žilo ter je vsled neuspeha pustila cevi na mestu. Pozneje se nikdo ni zanimal za to. Vrtano je po podatkih, ki smo jih mogli na licu mesta dobiti, 840 metrov globoko v zemljo. Kakor nam je pripovedoval posestnik travnika, na katerem se nahaja ta vrelci, so baje presekali poleg vroče žveplene žile tudi dve mrzli, vsled česar ima voda le do 30 odst. toplote. Po analizi nekega privatnega zdravnika, ki se je zanimal za ta vrelci, je voda baje 3% bogatejša na žveplu in natronu, nego ona v Varaždinskih Top-

licah. Tudi na tranih, ki leže ob izbruhu, se je vlegla že precej debela žveplena skorja. Poskusili smo z vžgalico zažgati žveplo ob izbruhu, ter je naenkrat plamen svignil iz vode. O-kus je poleg žvepla tudi zelo solni, da moramo reči, da se sol pri pitju bolj čuti.

Podjedni kmetje in delavci so si ob izbruhu te vode izkopali precej globoko jamo, ki ima do 4 štirj. metrov obsega. Tu sem se prihajajo dnevno kopati, in sicer je od zjutraj do pozne nočne ure ta jama vedno polna ljudi moškega in ženskega spola, ki prihajajo od blizu in daleč iskat zdravja proti revmatizmu in sličnim boleznim. Ob času, ko smo mi ogledovali to kopelj, je stalo v njej 34 oseb. Ako pomislimo, da ima le največ 4 m. obsega, si pač lahko predstavljamo, kaka gneča je to. Kljub temu so bili vsi izredno dobre volje. Lepo ubrane slovenske pesmi so se razlegale po dolini. Peli so vsi, moški in ženske. Zanimalo nas je, od kod so ti ljudje prišli sem. Tri stare ženske so pripovedovale, da so iz Bogojine v Prekmurju, to je nad 30 km. oddaljeno. Zopet drugi so bili od Sv. Miklavža, Sv. Bolfenka, Ljutomerske in križevske okolice na Štajerskem, nekaj jih pa je bilo bližnjih domačinov. Zunaj jih je še enkrat toliko čakalo, da gredo v vodo, ko prvi dokončajo svojo kuro. Moralno in sanitetno je cela stvar pod vsa-

Slovenec."

lo kritiko. Ljudje s trahomom, raznimi kožnimi in drugimi boleznimi čepo po cele ure skupaj z drugimi v vodi, ker ni nikakega nadzorstva.

Poudariti moramo, da je ta izvor šele eno leto poznan. Lastnik travnika, vrasan, zakaj ničesar ne ukrene, da bi se vsaj na prostem razširila ta jama, v kateri bi se lahko kopali ljudje, ki bi mu za to lahko dali za osebo vsaj eno krono, pravi, da ne upa ničesar ukreniti, ker so ga nekeje ostrasili, da bo moral potem plačati več davka, nego bo imel dohodkov. Pač pa je rekel, da bi rad videl, ako bi se našel kak konzoreij, ki bi izrazil ta vrelci, ako bi država, ko je last so po ustavi vsi vrelci, dovolila. Hrvati so premalo podjetni zatako stvar ter se bodo tega najbrž morali oprijeti Slovenci, ako ne bodo zopet prej prišli židje. Doslej se ni nikdo še za to stvar zainteresiral.

Precej je doslej že odkritih podzemeljskih zakladov v Medjimurju, a mnogo jih je še v zemlji ter čakajo pridnih podjetnih rok, ki naj jih dvignejo in uporabijo. Žile, ki se nahajajo v Medjimurju, vodijo čez Muro tudi v Prekmurje. Blizu Doljne Lendave so nekateri globokejši studenci, katerih voda sploh ni užitna, ker ima preveč duha po petroleju. Brez dvoma je blizu tega viriaka petrolejska žila. Upamo, da se bo to narodno premoženje ohranilo v rokah naših ljudi!

"Slovenec."

Bodite previdni z denarjem! Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj prej, je sedaj potreben ta opomin, kajti veled večje množine denarja med ljudstvom delaju špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gredo na limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

Mi plačujemo na hranilne vloge

po 3 odst.

ki jih pripišemo k glavni ako jih ne dvignete. Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega razsvetnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v J. goslavijo bodite previdni. Brezvestni meštariji nastavlajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti s nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam ji bomo shranili brezplačno

THE JOLIET NATIONAL BANK

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00 Prebitak \$360,000.00

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857.

Ako potujete v

staro domovino

boste našli v svojo lastno korist, da nosite svoj denar v obliki

Potniških čekov

Traveler's Checks.

na katerih je označena svota, kojoj želite vzeti v AMERISKIH DOLARJIH. Ti čeki—kadar vnovčeni v Evropi—bodo zavarovali in tvorili njih celo (polno vrednost v evropskem denarju).

Potniški čeki so POPOLNOMA VARNI in vas varjejo pred izgubo ali tatvino denarja. Te čeki ne more nihče drugi zamenjati, kot VI SAMI!

KUPITE TOREJ VASE POTNIŠKE ČEKE V TEJ BANKI

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET

OD HIŠE DO HIŠE

Ljudska povest.

(Napisal Franc Jaklič).

(Nadaljevanje.)

Otroci so strmeli in se u-mikali spoštljivo, gledajoč v ti-sta zlata kolesčka na njegovih prsih.

"Striček, kaj pa imate? — Jej, pokažite vendar, striček!" A striček se je smehljaj otrokom, ki so se pehali ob straneh.

"Vidite, kogar ima rad cesar ali papež, pa dobi tako svetin-jo!"

"Ali ima vas cesar rad?"

"O, pa še kako! — Bolj, ka-kor vas vse!"

In otroci so še bolj spoštljivo zrlj starega invalida, ka-terega ima sam cesar rad.

Nasproti mu pride Kovačeva Liza. Ko ga uzre, osupne in ob-stane, upre roke v bok in ga pa-zljivo gleda. Ip videla je svetle svetlinje in trde rožičke pod no-som. In to je dražilo njen smeh. Ko pa pride Barbič vstric nje in jo pogleda po vojaško, češ, kje je še tak pod solncem, pra-sne prešerno dekle v smeh in ploskne z rokami:

"He-he-he! — Glejte ga, sta-rega, kako se postavlja!"

Dekle se reži za njim, a ko vidi prihajati Barbiča nasproti svojo znanco, ji zavpije: "Mar-ta, ogni se! Varuj se, da ti vol oči ne iztakne!" — A invalid si pogladi rožičke in gre svojo pot, kakor zmagujoč vojak.

Rohne je klepal koso v jabla-novi senci, ko prikoraka Bar-bič v paradi. In kakor nekda-j v službi pred poveljujočim ča-stnikom, tako se je postavil po vojaško prem "moža" in ga vprašal: "Kje naj začnem?"

Rohne ga pogleda in smeh mu šine preko obraza ko se mu zasvetijo vojne svetlinje.

"Kam pa, stari, tako ubri-san?"

"Od hiše do hiše, kakor si mi ukazal."

"Tako, tako! — Pa s temi svetinjami! — Hahaha! ..."

"Tako, povej mi kje naj za-čnem!"

"Kjer hočeš, najbolje je pač po vrsti —"

"Kakor ukažeš."

"Začni pri Lazarju! Ta ima prvo številko."

"Dobro!"

In stari invalid se zaspuče in gre. Rohne pa zre za njim in ne-ko sočutje se mu zbudi, da mi-sli: "Malo prida je sicer bil, pa je vendar nekaj vreden. Ko bi bil še malo pameti imel, pa bi imel še kaj drugega poleg svetinj!"

"Pa bi ga bil pri nas usta-vil!" se oglasi oni na pragu.

"Da bi ga ti gledala?"

"Malo že. Vsak nima takih svetinj kakor Barbič. In danes je tako sražen."

"Le počakaj, še sita ga boš!"

In klepec je zopet zapel ti-sto dolgočasno pesem, ki pa ve-ndar tako prijetno zveni po va-si.

III.

"Tako, danes bom pri vas!"

S temi besedami se oglasi Barbič nekako o polpoldne La-zarici, ki se je nosila z velikimi, črnimi lonci pred pečjo.

In Barbič je pozneje pripo-vedoval:

Pogledala me je, in ko me je videla v paradi, je potegnila spredpasnikom po križastem obrazu in si popravila ruto, da se ji niso usipali lasje po čeln Zasmejala se mi je — ej veste, nekda-j, ko je bila še mla-da in ni imela tega Lazarja, je imela zame eno čelo inpol — ka-kor staremu znanu. "Prav, prav, mi boš kaj povedal," je rekla in mi primaknila stol. Jaz sem kmalu spoznal, da žena ne-ve, po kaj sem prišel Po-vedal sem ji, da bom njen gos-dva dni Prestrašila se je

tega in mi očitala, zakaj nisem prej prišel in se jezila na moža, da ji kaj takega ni povedal Potolažil sem jo, da sem z vsem zadovoljen. Ej, kako je bila ve-sela zaradi tega in se radoved-no ozirala na moje prsi, kjer sta tako lepo blestili moji sve-tinji In zmenila sva se to in ono. Rekel sem ji potem, da je srečna, ker ima Lazarja. Na-smehnila se je nekako tako, da se mi je vsiljevalo mnenje, da pa morda le ni srečna Ne-kako žal mi je bilo zanjo

Opoldne je prišel domov La-zar. Na rami je prinesel moti-ko, pod pazduho mlade koru-ze. Bil je bos, srajco na prsih je imel odpeto, rokave zavihane in po rjavi koži mu je lil pot, da se je svetel, kakor sta baker. Širok slammik mu je senčil i-tak resni in temni obraz.

Motiko je postavil v kot, sve-žo koruzo je razgrnil v senci. Nato je pogledal v hlev. Otroci, ki so prišli z njim, so se brž lo-tili dela. Poznalo se jim je, da so vajeni delati, da imajo ostre-ga očeta. In potem je prišel La-zar v vežo. Že pred hišo se je odkril in si brisal potno glavo. Ko me je ugledal, je osupnil in videlo se mu je, da bi me rad vprašal, česa iščem — a spom-nil se je morda, po kaj sem pri-šel in je molčal. Obraz pa mu je postal še bolj temen.

Sedel je na tvalo, na kate-rem se je sekala zelenjava, in hladil se je pihljajoč si s slam-nikom sapo.

"Zakaj mi nisi povedal, ko-ga dobimo danes k mizi?" mu spočitne ona. "Skuhala sem ka-kor ponavadi."

On se je pa porogljivo nas-mejal in me zaničljivo pogle-dal.

"Mar sem vedel, da bo zade-la našo hišo taka čast, da bo Barbič najprvo stopil pod na-šo streho?"

"Zakaj pa imaš prvo števil-ko? ... Sem mar jaz kriv?" ga zavrnem jaz.

On se je ugriznil v ustnice in nekaj zamomljal. Zdelo se mi je, da je malo zaklel.

Jaz se nisem zmenil za to, ampak sem si mislil: Možje ste, mora biti že prav tako, kakor ste uganili — pa sem gledal njegovo hčer, ki se je bila pre-cej pripravila pomagati materi. Bila je taka, kakor mati nek-daj, dokler je ni preobrazilo trpljenje. Vse mi je bilo všeč na nji: zagorela lica, ponosni nasek, temni lasje, ki so se sve-tlili kakor svila, polni život, ki je bil vendar vitek in gibčen. Tudi ona je gledala moje sve-tinje, na katere sem v tistem trenotku skoraj pozabil. Gleda-la je moje ponosno navihane brke, in zdelo se mi je, da ji ugajam, zakaj oče so se je za-dovoljno smejale in vedno zo-pet uhajale proti meni.

Ta ga bo pa lahko dobila; sem si mislil, in dejal Lazarju: "Dekle je pa kakor zarja."

Zadel sem bil pravo struno, ki je prijetno zvenela in božala očetov ponos. Gube na njego-vem obrazu so se pogladile in tu-robni mrak je zbežal z njego-vega obraza.

Spoznal sem takoj, da sem dobil prave vojake v roke in sklenil sem, da jih ne izpustim iz rok, dokler bom živel vsled županove modrosti od Lazar-jevi milosti.

"Punca ni nič boljša, kakor druge," je odvrnil oče navidez malomarno.

"Ej, je pa gorša! ... Jaz to vem, ki sem videl že dosti sve-ta in dosti deklet."

"Si bil cvet!" me je zavrnil on. Dekle me je pa tako hva-

ležno pogledalo, da bi se bi-skoraj zjokal od veselja. Var-zardela je pograbila skledo na ognjišču in jo nesla na mizo pod zeleno jablano.

"Pa kar tako očitno se dek-line ne hvalijo," se oglasi ona. A tudi njen veseli glas je pri-čal, da ji je bila hvala všeč

Potem smo šli za njo, za skle-do pod jablano. Ko smo pomor-lili in je bilo treba zajeti, je meni manjkalo žlice. Zato sem obsedel in gledal v skledo.

"Viš ga, kako se drži! ... Ali ni zate?" zareži Lazar. Tu-di ona me sili: "Zajmi ven-dar!"

"Ko bi imel žlico," sem o-pomnil skromno.

"Kaj, še žlico!" zagrmil La-zar. "Tako ni uganjeno. Dva dni te moram prehraniti, a o žlici ni bilo nobenega pomen-ka."

"Brez žlice vendar ne bom jedel."

"Kaj meni mar! Bi jo bil pa seboj prinesel."

Tako brž ga je bila premaga-la umazanost in sirovost. A ona je tarnala: "Jeh! ... Jeh! ... Tone, kaj si boš mislil! ..."

In je pogledala hčer, ki je naprav-ljala na mizo in pozabila, da bom tudi jaz sedel k mizi. Zar-de-la je do las, položila žlico in zdirljala v kuhinjo. Lazar je pa še vedno godrnjal, da ga je mo-rala ona krotiti, češ: "Nikar ne golč, ne, kaj si bo kdo mislil."

(Dalje sledi.)

ALI STE ŽE POSKUSILI ROYAL MALT EXTRACT?

Ako istega ne dobite pri Vašem trgovcu, pošljite nam svo-je ime in naslov, ter priložite naročilo \$3.00, nakar Vam bo-mo poslali tri konve (cans) po-štnine prosto. Pasamezne kon-ve veljajo \$1.25.

V zalogi imamo dve vrsti ek-strakta za varenje domačega piva:

Royal Malt Extract in Royal Malt Hopa (slednjega ni treba vreti). Pišite na:

BUTTLER & STEWART

Western Branch.

1326 Olybourne Ave

Chicago, Ill.

Ljudje s kilo.

Na tisoče ljudi z utrganjem (kilo) si lajšuje trpljenje s tem, da nosijo in rabijo STUARTOVE umetne PRI-LEPLJIVE PLAPAO PODLOGE (blazinic). Vrzite torej proč voj-stari kilni pas. Ne nosite več jekle-nih ali gumijastih travkov, ki vas tišijo in tudi lahko vbojejo. Naj Vam mi določimo za poskušnjo eno.

VRZITE PROČ SVOJ KILNI PAS.

Ne računamo za isto ničesar. Naj vam dokažemo številno slučajev, kaj so PLAPAO PODLOGE za druge že dobrega storile. Pišite po našo knji-go o utrgovanju (kilo), tam boste mnogo zvedeli o tej neprijetni bolezi-ni. Mi imamo zaprisežena pričevala in zahvalna pisma iz vseh delov drža-ve, kjer je dokazano, da so PLAPAO PODLOGE najboljše in da so že mnogim kilo odpravile. NE ODLA-ŠAJTE IN NE ČAKAJTE minute več. Pošljite nam svoje ime in naslov SE DANES. Mi Vam bomo takoj poslali a poskušnjo in ZASTONJ eno PLAPAO in knjižico o utrganju. Na-slov: PLAPAO CO. 3266 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

First National Bank

CHISHOLM, MINN.

Odperto dnevno od 9. do 3. Ob sredah tudi zvečer od 7. do 8. Ob sobotah so uradne ure samo do 1. popoldne.

LORAIN, O.

Telephone: 7116

Mihael Malovrh

SLOVENSKI ODVETNIK.

naznanja otvoritev svojega od-vetniškega urada.

poslopu City Bank Bldg (Vogal Pearl in 28. St.)

LORAIN, OHIO.

in se priporoča rojakom Sloven-cem ter br. Hrvatom za izvrše-vanje vseh odvetniških poslov. Osobito se priporočam cenj.

članstvu K. S. K. Jednote, koje sem tudi jaz član.

Uradne ure: 9 A. M. 4 P. M. in zvečer od 7. ure do 8. ure, ob sredah, četrtkih, petkih in sobo-tah.

Na domu, 1394 East 44th St., Cleveland, Ohio, vsak Pondeljek in torek vsak čas.

WASHINGTON

je glavni sedež Združenih držav in je tudi sedež urada za izda-jo patentov in naš veliki slo-venski urad se nahaja SAMO v Washingtonu. blizu patentnega urada, tako da mi lahko vse o-sebno opravimo vaše patentne potrebe. POPOLNOMA TOČNO, POSTENO IN PO NIZKI CENI.

Ime A. M. Wilson je znano že 30 let.

Pišite danes po našo sloven-sko brezplačno knjigo v izumih in patentih.

A. M. WILSON, Inc.
Registered Patent Attorneys
312 Victor Building.
WASHINGTON, D. C.

EMIL KISS, bankir,
ustanovljena leta 1898.

Pošilja denar v vse kraje Jugo-slavije potom pošte in kablo-grama.

Izplačuje v gotovih dolarjih v Jugoslaviji.

Sprejema denar v hranilne vlo-ge in plača po 4% obresti.

Prodaja šifkarte.

Urejuje vse bančne posle.

PIŠITE PO CENIK.

EMIL KISS, bankir,
133—2nd Ave., New York, N. Y.

Začimbe, zelišča in najrazno-vrstnejša

domača zdravila

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 722, City Hall Station
NEW YORK CITY.

Našim jugoslovans-kim odjemalcem in prijateljem.

Zadnji mesec smo izplačali \$17,000.00. Ali ste vi prejeli vložnikom. Ali ste vi prejeli svoj delež? Če ne, otvorite pri nas hranilni račun in svoj delež boste dobili pri prihodnjem plačevanju obresti.

Kar se tiče slabih časov je znano, da je obzorje najbolj temno baš pred solničnim izho-dom; tako je tud s trgovino ne-posredno pred izboljšanjem iste

Mi bi radi izvrševali tudi vaše bančne posle; pri tem vas zagotavljamo, da bomo vse nam poverjene stvari skrbno in ve-stno izvršili. Vaš domačin, G. J. Osbolt je pri nas zaposlen da vam lahko postreže; obra-čajte se torej nanj.

First National Bank
CHISHOLM, MINN.

Odperto dnevno od 9. do 3. Ob sredah tudi zvečer od 7. do 8. Ob sobotah so uradne ure samo do 1. popoldne.

PRISILJEVANJE V AMERI-KO UTEGNE BITI PRE-POVEDANO.

Kdor hoče dobiti svojce v Ameriko, naj si da hitro pri-meni narediti potrebne listine, tako da oseba v starem kraju dobi dovoljenje od ameriškega konzulata prej kot mogoče.

Za slučaj neuspelosti ali za-kasnelosti prošnji povrnem denar.

MATIJA SKENDER
Javni notar za Ameriko in stari kraj.
5227 Butler St.
Pittsburgh, Pa.

Slavna društva K. S. K. J., pozor!

Vse tiskovine, kakor pismeni papir, kuverte, nakaznice, pobotnice, bolniške liste, društvena pravila i. t. d., dalje vse tiskovine pri pri-re-janju veselje, kot vstopnice, veliki, srednji in mali plakati, se izdelajo hitro in lično kakor tudi po zmerni ceni v naši tiskarni, ki je največja in najmoderneja slovenska unijska tiskarna.

Slavnim društvom preskrbimo na željo prestavo pravil iz slovenske-ga na angleški jezik.

Kadar torej rabi vaše sl. društvo kaj tiskovin, obrnite se do nas.

V naši tiskarni se tiska "Glasilo" K. S. K. J.

AMERIKANSKI SLOVENEK
1006 N. Chicago St.,
Joliet, Ill.

Zanesljivo in hitro

poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortland St., New York, N. Y.

Rojaki, poslužujte se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.

Za cene denarju glejte list "GLAS NARODA".

— ZA —

FRANK SAKSER STATE BANK
FRANK SAKSER, predsednik.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

ALPENTINKURA je najuspešnejša na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradovice v 3 dneh popolno-ma odstranijo; rumatizem v 6ih dneh popolnoma o-zdravim Bruslintinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni; rane opekline, potne noge in za druge bolezni imajmo uspešna zdravila. Pi-šite takoj po cenik in Koledar in Knjižico za leto 1921, kar pošljem zastoj. Pošljite marko za 5c za poštino. Knjižica velja v potrebi več kot \$10.

JAKOB WAHČIČ, 6702 Bonna Avenue N. E. CLEVELAND, OHIO.

Denar v stari kraj

500 kron za	\$ 2.60	100 lir za	\$ 4.60
1000 kron za	\$ 5.00	500 lir za	\$22.00
10000 kron za	\$47.00	1000 lir za	\$43.00

Denar prejemamo v poštne money orderju ali bančnem draitu. Izdelujemo tudi vsakovrstna notarska dela za tukaj in v stari kraj kot: pooblastila, prošnje, pobotnice kupne in druge pogodbe. V vsakem oziru se obrnite za pojasnilo na

MLADIČ & VERDERBAR,
1334 W. 18th St.,
Chicago, Ill.

Največja slovenska banka v Ameriki

V 3 TEDNIH POŠLJEMO

denar v stari kraj in Vi dobite v roke potrdilo (pobotnico) s lastnoročnim podpisom prejemnika v teku

6 TEDNOV VSEGA SKUPAJ.

Denar pošljamo po dnevnem kurzu, ceneje, nego ga ima kedo drugi.

Naša banka je DRŽAVNA BANKA, vsled če-sar nam lahko brez strahu zaupate Vaš denar.

Prodajamo šifkarte za vse parobrode. Dobavljamo potni-ke iz starega kraja; izdelujemo potne liste (pose) in vse drugo, kar je potrebno za pot v domovino ali iz domovine v Ameriko.

Pišite nam za vsa pojasnila v svojem materinskem (sloven-skem) jeziku.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK
436 WEST 23 STREET.
NEW YORK, N. Y.

Glavnica \$100,000.00. Rez. fond \$30,000.00